

อิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัท
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 และตลาดหลักทรัพย์ mai

The Influence of Audit Committees on Audit Fee : A Case Study of
SET 100 and mai

สุภาพร พรหมจุล

Supaporn Promjul

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University

2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัท
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 และตลาดหลักทรัพย์ mai

The Influence of Audit Committees on Audit Fee : A Case Study of
SET 100 and mai

สุภาพร พรหมจุล

Supaporn Promjul

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University

2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์   อิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีผลต่อค่าธรรมเนียมการ
สอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม
SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai

ผู้เขียน   นางสาวสุภาพร พรมจุล

สาขาวิชา   การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	คณะกรรมการสอบ
..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมัย)	.....ประธานกรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัตพงศ์ อวีโรธนานนท์)
	.....กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน)
	.....กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมัย)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกิง วงศ์ศิริโชติ)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้เป็นผลมาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และขอแสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมัย)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุภาพร พรหมจุล)
นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุภาพร พรมจุล)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	อิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 และตลาดหลักทรัพย์ mai
ผู้เขียน	นางสาวสุภาพร พรหมจุล
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 และตลาดหลักทรัพย์ mai ลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วย 5 ด้าน 1) จำนวนของกรรมการตรวจสอบ 2) ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ 3) ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ 4) จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ และ 5) สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบในครั้งนี้ คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 และ ตลาดหลักทรัพย์ mai ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 จำนวน 161 บริษัท โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และใช้สถิติเชิงอนุมาน การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ในการอธิบายผลการศึกษาและทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ผลการทดสอบที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 พบว่าจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบ จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ และ สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง มีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

คำสำคัญ: คณะกรรมการตรวจสอบ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 กลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai

Thesis title	The Influence of Audit Committees on Audit Fee : A Case Study of SET 100 and mai
Author	Supaporn Promjul
Major Program	Master of Accounting
Academic Year	2022

Abstract

The purpose of this study was to study the characteristics of the audit committee in relation to Audit fee for the Stock Exchange of Thailand, SET 100 and mai. The characteristics of the audit committee consisted of 5 aspects as follow: 1) a number of audit committee members, 2) independence of audit committee members, 3) knowledge in finance or accounting of audit committee member, 4) a number of audit committee meetings, and 5) proportion of the female audit committee. The samples include SET100 and mai between 2017 and 2021 total 161 companies. Descriptive statistics (mean, minimum, maximum and standard deviation) and inferential statistics multiple regression analysis technique were used to describe the results and test the relationship between audit committee composition and audit fees. The test results at the confidence level of 95% showed that a number of audit committee members a number of audit committee meetings and proportion of the female audit committee numbers there was a negatively correlation with the audit fees.

Keywords: Audit Committee, Audit Fees, SET100, mai

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่านโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมัย อาจารย์ที่ปรึกษา ที่สละเวลาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางตลอดจนตรวจสอบและปรับปรุงข้อบกพร่องด้านต่างๆ อันเป็นประโยชน์สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัตพงศ์ อริโรธนานนท์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ความกรุณาตรวจทานรวมถึงให้คำชี้แนะอันเป็นประโยชน์ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านและบุคลากรของหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณครู และอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้ผู้วิจัย ทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนผู้เขียนเอกสารบทความงานวิจัยในอดีตต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำมาอ้างอิง

ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อันเป็นผู้มีพระคุณอย่างยิ่งในการสนับสนุนให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุภาพร พรมจุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
Abstract	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 คำถามวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1.คณะกรรมการตรวจสอบ	7
2.2 ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการตรวจสอบและผู้สอบบัญชี	11
2.3 ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	11
2.4 ทฤษฎีตัวแทน	12
2.5 การทบทวนวรรณกรรม	14
2.6 การพัฒนาสมมติฐาน	17
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	19
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	20
3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา	20
3.2 วิธีการเก็บข้อมูล	21
3.3 วิธีการวัดค่าตัวแปร	22
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	25
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของ คณะกรรมการตรวจสอบ	26
4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการใช้การวิเคราะห์	31

ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)	
4.4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	45
บทที่ 5 บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอ	46
5.1 บทสรุป และอภิปรายผล	46
5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	51
5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา	51
5.3 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต	52
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	58
ภาคผนวก ข	65

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้าที่
ตาราง 2.1 สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	14
ตาราง 3.1 ประชากร	20
ตาราง 3.2 กลุ่มตัวอย่าง	21
ตาราง 3.3 การวัดค่าตัวแปร	22
ตาราง 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	26
ตาราง 4.2.1 แสดงสถิติพรรณนาเกี่ยวกับลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ	27
ตาราง 4.2.2 แสดงสถิติเชิงพรรณนาเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	28
ตาราง 4.2.3 แสดงสถิติเชิงพรรณนาเกี่ยวกับตัวแปรควบคุม	29
ตาราง 4.3.1 ตารางทดสอบค่าสหสัมพันธ์ ของกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ SET100	32
ตาราง 4.3.2 ตารางทดสอบความสัมพันธ์ของคณะกรรมการตรวจสอบ และค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET100	34
ตาราง 4.3.3 ตารางทดสอบค่าสหสัมพันธ์ ของกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai	36
ตาราง 4.3.4 ตารางทดสอบความสัมพันธ์ของลักษณะของ คณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ตลาดหลักทรัพย์ mai	38
ตาราง 4.3.5 ทดสอบค่าสหสัมพันธ์ตลาดหลักทรัพย์ SET100 และ ตลาดหลักทรัพย์ mai	40
ตาราง 4.3.6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการตรวจสอบและ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai (Model 1)	42
ตาราง 4.3.7 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการตรวจสอบและ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai (Model 2)	43
ตาราง 4.4.3 สรุปสมมติฐานการศึกษา	45

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

วิกฤตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์และเกาหลีใต้นั้นมีสาเหตุมาจากการขาดการกำกับดูแลกิจการที่ดีซึ่งสาเหตุนี้เกิดขึ้นจาก กลไกการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากโครงสร้างการบริหารกิจการที่ไม่เหมาะสม โดยกรรมการบริษัทและผู้บริหารนั้นส่วนใหญ่มักจะเป็นครอบครัวเดียวกันหรือเป็นเครือญาติหรือที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ทำให้การดำเนินงานขาดการตรวจสอบและการคานอำนาจซึ่งกันและกัน (ศนิพร จันทรสถาพร, 2546) ในขณะเดียวกันนั้นผู้บริหารมีหน้าที่ในการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อนำเสนอต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งหากผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อหวังประโยชน์ให้รายงานเป็นที่น่าพอใจ อาจส่งผลให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพที่ลดต่ำลง ซึ่งในปี พ.ศ. 2544 เกิดเหตุล้มละลายของ Enron Corporation ที่มีสาเหตุมาจากการตกแต่งรายงานทางการเงินในด้านกำไรสูงและภาระหนี้สินที่ต่ำเกินจริง อีกทั้งงบการเงินและรายงานทางการเงินของบริษัท Enron Corporation ยังได้รับการรับรองจากบริษัท Arthur Andersen ที่ในขณะนั้นถือว่าเป็นบริษัทตรวจสอบชั้นนำของโลก ทั้งที่การจัดทำบัญชีมีเงื่อนไขและความไม่ชอบมาพากล แต่กลับไม่ได้ถูกเปิดเผยต่อสาธารณชนหรือผู้ถือหุ้นทราบแต่อย่างใด (วฤตดา พิพัฒน์กุล, 2562) ซึ่งประเด็นดังกล่าวเหล่านี้จึงเป็นที่มาของการให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี และในประเด็นหลักที่ตลาดหลักทรัพย์ได้เน้นความสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีคือ คณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งในปี พ.ศ. 2541 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เริ่มสนับสนุนให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ (ศนิพร จันทรสถาพร, 2546) เนื่องจากเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น โดยเฉพาะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีลักษณะที่เหมาะสมและมีความโปร่งใส ตลอดจนระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผล สิ่งต่างๆ นั้นล้วนเป็นสัญญาณที่ดีที่จะส่งผลต่อสาธารณชน (สมบูรณ์ สารพัด, 2547)

ในปี พ.ศ. 2541 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ออกข้อบังคับให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ พนักงานบริษัท หน่วยงานกำกับดูแล รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ มีความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของบริษัทเป็นไปตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ โดยคณะกรรมการตรวจสอบถือเป็นกลไกที่สำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2553) ซึ่งหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบคือ

สอบทานให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและมีการเปิดเผยอย่างเพียงพอ ซึ่งมีการประสานงานระหว่างผู้ตรวจสอบภายนอกและผู้บริหารที่รับผิดชอบในการจัดทำรายงานทางการเงิน คณะกรรมการตรวจสอบอาจเสนอแนะให้ผู้สอบบัญชีสอบทานเรื่องที่จำเป็นและเป็นเรื่องที่สำคัญ ในระหว่างการตรวจสอบบัญชีของบริษัทได้ สอบทานในเรื่องของการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สอบทานการปฏิบัติงานของบริษัท การปฏิบัติงานตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ พิจารณาคัดเลือกและเสนอแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอกของบริษัท อีกทั้งพิจารณาเสนอค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี โดยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือ ความเพียงพอของทรัพยากร และปริมาณงานตรวจสอบ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2542) คณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพอาจเป็นส่วนหนึ่งในการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ซึ่งมุมมองทางของทฤษฎีตัวแทนที่กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่าง ตัวการที่เป็นผู้ถือหุ้น และตัวแทนที่เป็นฝ่ายบริหาร เมื่อผู้ถือหุ้นมีจำนวนมากไม่สามารถทำหน้าที่ได้จึงแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่แทนตนนั้นคือ ผู้บริหารซึ่งตามทฤษฎีเรียกว่าตัวแทน ทำการบริหารเงินแทนตัวการ ตัวการรับรู้ผลการดำเนินงานผ่านรายงานทางการเงิน ประจำปี ด้วยข้อมูลที่ผู้บริหารหรือตัวแทนมีมากกว่าตัวการ ตัวแทนอาจฉวยโอกาสเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว และเพื่อลดปัญหานี้จึงจำเป็นต้องมีกลไกในการเฝ้าระวังในการจัดการนั้นคือ คณะกรรมการตรวจสอบ และเมื่อการกำกับดูแลกิจการมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงรายงานทางการเงินให้มีความน่าเชื่อถือ อาจส่งผลต่อการกำหนดค่าธรรมเนียมการตรวจสอบที่บริษัทจะต้องจ่ายให้กับผู้ตรวจสอบบัญชีเพื่อแลกกับความเชื่อมั่นของรายงานทางการเงินและคุณภาพการตรวจสอบของรายงานทางการเงิน (Januarti et al., 2020)

จากการศึกษาในอดีต พบว่าการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ซึ่งพบมากในประเทศที่พัฒนาแล้วโดย Abbott et al. (2003), Ali et al. (2015), Januarti et al. (2020), Mustapla et al. (2020), Stewart and Munro (2007) ได้มีการศึกษาถึงองค์ประกอบที่ได้มีกำหนดคุณสมบัติหลักของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีอิทธิพลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และพบการศึกษาที่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเพศของคณะกรรมการตรวจสอบที่อาจมีเข้ามาามีอิทธิพลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี Alkebeese et al. (2018), Ittonena et al. (2010), Xiang et al. (2015) โดยส่วนใหญ่พบว่าเมื่อคณะกรรมการตรวจสอบมีความหลากหลายทางเพศนั้นทำให้การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบมีความละเอียดมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การทำงานของ ผู้ตรวจสอบภายนอกสะดวกและรวดเร็วขึ้น ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชียังนั้นอาจลดลง อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชียังไม่พบข้อสรุปที่แน่ชัด ซึ่งในประเทศไทยพบการศึกษาเพียงเล็กน้อยของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี อีกทั้งในบริบทของประเทศไทยที่มีโครงสร้างการบริหาร สภาพเศรษฐกิจและสังคมนั้นมีความแตกต่างกัน อาจทำให้ไม่

สอดคล้องกับประยุกต์ใช้ในการศึกษาในประเทศที่กำลังพัฒนา (ปริศนา เยาวมารและคณะ, 2562)

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีความสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่ส่งผลต่อค่าธรรมเนียมนการสอบบัญชี ซึ่งลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่ศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) จำนวนของกรรมการตรวจสอบ 2) ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ 3) ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ 4) จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ และ 5) สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET100 เนื่องจากเป็นบริษัทที่มีมูลค่าตลาดรวมที่สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังถือได้ว่าเป็นกลุ่มบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีและคาดว่าคณะกรรมการตรวจสอบ จะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีอีกด้วย ในขณะที่เดียวกันตลาดหลักทรัพย์ mai ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทที่มีศักยภาพขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่ต่อยกว่า จึงมีความสนใจที่จะศึกษาในบริบทของตลาดที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งทั้งสองกลุ่มบริษัทอยู่ภายใต้เงื่อนไขของตลาดหลักทรัพย์ที่กำหนดให้ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อการกำกับดูแลกิจการที่ดี

1.2 คำถามวิจัย

1.2.1 ลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai เป็นอย่างไร

1.2.2 ลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมนการสอบบัญชีในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai หรือไม่ อย่างไร

1.3.วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET 100 และตลาดหลักทรัพย์ mai

1.3.2 เพื่อศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่ความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมนการสอบบัญชีในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี

เป็นหลักฐานในการสนับสนุนการทฤษฎีสำหรับการทำวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในครั้งต่อไป

1.4.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1.4.2.1 บริษัทได้เข้าใจถึงลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่สำคัญซึ่งตัวคณะกรรมการตรวจสอบเป็นหนึ่งในภารกิจที่ดีที่ทำให้การรายงานทางการเงินของบริษัทมีความน่าเชื่อถือและโปร่งใสมากที่สุด

1.4.2.2 เป็นฐานข้อมูลสำหรับการศึกษเกี่ยวกับลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ด้านจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ รวมไปถึงสัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิงที่มีความเกี่ยวข้องกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

1.4.2.3 เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับตลาดหลักทรัพย์เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของคณะกรรมการตรวจสอบในลักษณะต่างๆ ที่ส่งผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีในบริบทของประเทศไทย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 การศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบด้านจำนวนของกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของกรรมการตรวจสอบ จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ รวมไปถึงความสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบผู้หญิงที่มีอิทธิพลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

1.5.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ (Market Alternation Investment: mai) การบริษัทที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไม่รวมบริษัทที่มีลักษณะ บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์และประกันภัย บริษัทที่รายงานประจำปีสิ้นสุดวันที่นอกเหนือจาก 31 ธันวาคม ของปีนั้น บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หลังจากปี พ.ศ. 2560 หรือเข้ามาระหว่างปี พ.ศ. 2560 รวม และบริษัทเข้าข่ายถูกเพิกถอน ตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET100 จำนวน 61 บริษัทและบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai จำนวน 100 บริษัท ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564

1.5.3 ระยะเวลาในการศึกษาในครั้งนี้ใช้เวลาในการศึกษางานวิจัยและเก็บข้อมูล ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ถึงมีนาคม พ.ศ. 2566 เป็นระยะเวลา 5 เดือน

1.6 นิยามศัพท์

คณะกรรมการตรวจสอบ หมายถึง คณะกรรมการชุดย่อยของคณะกรรมการบริษัท ที่มีคุณสมบัติความเป็นกรรมการอิสระตามกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และไม่เป็นกรรมการที่มีส่วนในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือมีอำนาจควบคุมบริษัท อีกทั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ประสบการณ์เพียงพอ จะปฏิบัติหน้าที่กรรมการตรวจสอบ โดยอย่างน้อยกรรมการตรวจสอบหนึ่งคนต้องสามารถสอบทาน ความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ดูแลเรื่องรายงานทางการเงิน ระบบการควบคุมภายใน การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบของบริษัท ดูแลการดำเนินการ ที่อาจมีผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2562) คณะกรรมการตรวจสอบเข้ามาช่วยแบ่งเบางานที่คณะกรรมการบริษัทอาจมองข้ามให้มีประสิทธิภาพขึ้น ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบถือเป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2542)

ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ หมายถึง คณะกรรมการตรวจสอบ ที่มาจากการแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทโดยเป็นกรรมการภายนอก ไม่ได้มีตำแหน่งเป็นผู้บริหาร หรือพนักงานประจำของบริษัท ไม่เป็นกรรมการบริหารหรือกรรมการผู้มีอำนาจควบคุมลงนาม และเป็นอิสระจากผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำหน้าที่คุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียม (สมบูรณ์ สารพัด, 2547)

ความรู้ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ หมายถึง สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งคนควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านการเงินหรือบัญชีอย่างเพียงพอที่จะสามารถทำหน้าที่สอบทานความเชื่อถือของงบการเงิน และควรได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการเงินหรือการบัญชีอย่างต่อเนื่อง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2553)

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี หมายถึง ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการสอบบัญชีจ่ายให้แก่ผู้สอบบัญชีหรือสำนักงานสอบบัญชีเพื่อเป็นค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานตรวจสอบรายงานทางการเงินประจำปี (จันทร์เพ็ญ ธงไชย, 2551)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคล ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เปิดให้บริการซื้อขายอย่างเป็นทางการครั้งแรกเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 ทำหน้าที่เป็นตลาดรองเพื่อแลกเปลี่ยนขายตราสารทุน ของบริษัทต่างๆ ที่ได้มีการขึ้นทะเบียนไว้และเพื่อให้สามารถระดมเงินทุนเพิ่มเติมจากสาธารณะได้โดยสะดวก ซึ่งในปัจจุบันการดำเนินงานของ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย พ.ศ. 2535 (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2562)

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาทำการศึกษาถึงอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่ส่งผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นประเด็น ดังนี้

- 2.1 คณะกรรมการตรวจสอบ
- 2.2 ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการตรวจสอบและผู้สอบบัญชี
- 2.3 ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
- 2.4 ทฤษฎีตัวแทน
- 2.5 การทบทวนวรรณกรรม
- 2.6 การพัฒนาสมมติฐาน

2.1 คณะกรรมการตรวจสอบ

บทบาทการกำกับดูแลกิจการได้เพิ่มขึ้นอย่างมากนับแต่ที่ Sarbanes Oxley ปีค.ศ. 2002 ได้ออกข้อกำหนดด้านระเบียบใหม่ของสำนักคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“SEC”) การเปลี่ยนแปลงกฎหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบและบทบาทที่เพิ่มขึ้นของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบ ที่มีสาเหตุมาจากเรื่องอื้อฉาวขององค์กรที่ทำให้เกิดความกังวลถึงประสิทธิภาพของมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่มีอยู่ ซึ่งเป้าหมายของกฎหมายคือเพิ่มความโปร่งใส ตรวจสอบได้และเป็นกลาง ในการกำกับดูแลโดยคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย มีความคาดหวังคือ บรรลุเป้าหมายความรับผิดชอบเหล่านี้จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุนที่เพิ่มขึ้นในตลาดหลักทรัพย์ (Harris and College, 2007) ซึ่งความน่าเชื่อถือของข้อมูลในงบการเงินของบริษัทต่างๆ ยังคงถูกตั้งคำถามเนื่องจากมีเรื่องราวที่เขย่าวงการธุรกิจในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา ที่ผู้ตรวจสอบงบการเงินรับรองงบการเงินที่ถูกจัดเตรียมจากฝ่ายบริหารโดยปราศจากข้อผิดพลาด (Mustapla et al., 2020) ในขณะที่งบการเงินมีความไม่ชอบมาพากลแต่ไม่ได้นำเสนอให้สาธารณชนทราบ (วฤตดา พิพัฒน์กุล, 2562) กรณีเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำให้ประชาชนสูญเสียความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน แต่ยังทำให้มีความกังวลต่อประสิทธิภาพขององค์กรและแสดงความกังวลเกี่ยวกับประสิทธิผลของกลไกการกำกับดูแลกิจการเป็น 2 เท่า ทั้งภายนอกและภายใน การกำกับดูแลกิจการรวมถึงฝ่ายตรวจสอบภายในของบริษัท ในที่นี้คือคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นด้านอุปสงค์ ในขณะที่การกำกับดูแลกิจการภายนอกเป็นผู้สอบบัญชี เป็นด้านอุปทาน กลไกเหล่านี้มีขึ้น

เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ได้ทำการลงทุน (Mustapla et al., 2020) ซึ่งหากด้านอุปสงค์มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะมีความต้องการการตรวจสอบที่มีคุณภาพ เพื่อให้มั่นใจในความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของงบการเงิน ทำให้ต้นทุนค่าธรรมเนียมนิยมของผู้สอบบัญชีภายนอกเพิ่มขึ้น ในทางกลับกันบริษัทที่มีหลักธรรมาภิบาลช่วยลดความเสี่ยงของผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอก ซึ่งนำไปสู่การลดลงของค่าธรรมเนียมนิยมการตรวจสอบ (Farooq et al., 2018) ข้อเสนอแนะเบื้องต้นเกี่ยวกับศักยภาพในการกำกับดูแลของคณะกรรมการตรวจสอบจาก Cadbury Report ในปี ค.ศ. 1992 ที่ส่งเสริมให้บริษัทที่จดทะเบียนทั้งหมด จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นอย่างเหมาะสม เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดี และมีองค์ประกอบที่สำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบควรมีกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร และมีสมาชิกอย่างน้อยสามคน ซึ่งกรรมการส่วนใหญ่ต้องเป็นอิสระ และคณะกรรมการตรวจสอบควรมีการประชุมไม่น้อยกว่าปีละสองครั้ง อย่างไรก็ตามได้มีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ขึ้นภายหลังการล่มสลายของ Enron ในสหรัฐอเมริกา โดย Sir Robert Smith ได้ขอให้มีการพิจารณาถึงประสิทธิภาพของคณะกรรมการตรวจสอบในสหราชอาณาจักรและนั่นเป็นสิ่งที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่ตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Combined Code ในปี ค.ศ. 2003 ที่ได้มีการแก้ไขว่า คณะกรรมการตรวจสอบ ควรประกอบด้วยสมาชิกอย่างน้อยสามคน สมาชิกทุกคนต้องเป็นอิสระไม่เป็นผู้บริหาร สมาชิกอย่างน้อยหนึ่งคนควรมีประสบการณ์ด้านการเงิน และคณะกรรมการตรวจสอบควรมีการประชุมอย่างน้อยปีละสามครั้ง (Ghafran & O'Sullivan, 2019)

ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระบุให้คณะกรรมการตรวจสอบต้องประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน และคณะกรรมการตรวจสอบทุกรายไม่จำเป็นต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือบัญชี แต่ต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือบัญชีอย่างน้อยหนึ่งคน รวมทั้งคณะกรรมการตรวจสอบต้องมีการประชุมอย่างน้อย 4 ครั้ง ตามรอบระยะเวลาการจัดทำรายงานทางการเงิน เนื่องจากหนึ่งในหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบคือการสอบทานรายงานทางการเงิน ดังนั้น เมื่อบริษัทจัดทำรายงานทางการเงินรายไตรมาส คณะกรรมการตรวจสอบจึงควรมีการประชุมเพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเพียงพอของรายงานทางการเงินตามรอบเวลาดังกล่าว อย่างไรก็ตามคณะกรรมการตรวจสอบอาจมีการประชุมมากกว่าปีละ 4 ครั้ง ได้ เพื่อพิจารณาเรื่องต่างๆ ร่วมกัน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2553)

ด้วยหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบคือการสอบทานรายงานทางการเงินของบริษัทเพื่อให้แสดงไว้อย่างมีคุณภาพมากที่สุด มีความถูกต้อง ครบถ้วน และเชื่อถือได้ คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่เหมาะสมทำให้คณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเที่ยงตรงและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลทางการเงินของกิจการมีคุณภาพ อีกทั้งคุณลักษณะที่เหมาะสมของคณะกรรมการตรวจสอบมักเป็นส่วนสำคัญต่อการเพิ่มคุณภาพการสอบบัญชีสร้างความเชื่อมั่นในความถูกต้องของรายงานทางการเงินที่นำเสนอต่อผู้ถือหุ้น และผู้ใช้

งการเงินภายนอก บริษัทจึงต้องมีค่าใช้จ่ายในการติดตามตรวจสอบ ตามทฤษฎีตัวแทน (ภาณุพงษ์ โหมกโธสง, 2564)

องค์ประกอบที่สำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบ

ตามแนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบได้ระบุองค์ประกอบที่สำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2542)

1.1 ประกอบด้วยกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน โดยจำนวนสมาชิกขึ้นอยู่กับขนาดและขอบเขตความรับผิดชอบ โดยทั่วไปจำนวนสมาชิกอยู่ที่ 3 ถึง 5 คน

1.2 สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบจำเป็นต้องมีความชำนาญอย่างเหมาะสมตามภารกิจ โดยสมาชิกทุกคนไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการเงินหรือบัญชี แต่ต้องสามารถตั้งคำถามได้ตรงประเด็น และสามารถประเมินผลคำตอบที่ได้รับ

1.3 กรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน ควรมีความมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือบัญชี เนื่องจากหน้าที่หลักของคณะกรรมการตรวจสอบคือ การสอบทานการรายงานทางการเงินให้มีคุณภาพ

1.4 กรรมการตรวจสอบต้องมีเวลาเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่

1.5 กรรมการตรวจสอบควรได้รับการอบรมและเสริมสร้างความรู้อย่างสม่ำเสมอในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานด้านการตรวจสอบและเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคณะกรรมการตรวจสอบ

1.6 คณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น

1.7 คณะกรรมการตรวจสอบควรมีวาระในการทำงาน 2-5 ปีเพื่อความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานและสามารถได้รับแต่งตั้งต่ออีกได้เมื่อคณะกรรมการบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นเห็นว่าเหมาะสม แต่ไม่ควรได้รับการต่อวาระโดยอัตโนมัติ

1. คุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบ

ตามแนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบได้กำหนดคุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2542)

2.1 ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 5 ของทุนชำระแล้วของบริษัท ไม่ว่าจะบริษัทในเครือบริษัทร่วมหรือบริษัทที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

2.2 เป็นกรรมการที่ไม่มีความเกี่ยวข้องในการบริหารงานในบริษัทไม่ว่าจะเป็นบริษัทในเครือบริษัทร่วมหรือบริษัทที่เกี่ยวข้อง

2.3 เป็นกรรมการที่ไม่มีผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมในด้านการเงินและการบริหารงานของบริษัท เป็นเวลา 1 ปีก่อนได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ

2.4 เป็นกรรมการที่ไม่ใช่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติของผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท

2.5 เป็นกรรมการที่ไม่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท

2.6 สามารถปฏิบัติหน้าที่ ในการแสดงความเห็นหรือรายงานผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท อย่างเป็นอิสระไม่อยู่ในภาวะการณ้ถูกควบคุมของผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท

2. หน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ดังต่อไปนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

3.1 สอบทานให้บริษัทมีการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเพียงพอ โดยเป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างผู้สอบบัญชีภายนอกและผู้บริหารที่รับผิดชอบในการจัดทำรายงานประจำปี ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบอาจมีข้อเสนอแนะให้ผู้สอบบัญชี ตรวจสอบรายการใดที่ว่าเป็นเรื่องสำคัญในระหว่างการตรวจสอบบัญชีของบริษัทก็ได้ อาจมีการประชุมกับผู้สอบบัญชีอย่างน้อยปีละครั้งโดยไม่มีผู้บริหาร

3.2 สอบทานให้บริษัทมีการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่เหมาะสม มีประสิทธิผล และพิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน

3.3 สอบทานให้บริษัทมีการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ

3.4 พิจารณาคัดเลือก เสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีให้แก่บริษัท และพิจารณาค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี ซึ่งคำนึงถึงความน่าเชื่อถือ ความเพียงพอของทรัพยากร และปริมาณงานของสำนักงานตรวจสอบบัญชี

3.5 พิจารณาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในกรณีที่มีรายการเกี่ยวโยงหรืออาจมีรายการขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์

3.6 จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท

3.7 ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการของบริษัทมอบหมายด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ

2.2 ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการตรวจสอบและผู้สอบบัญชี

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ ที่มีความสัมพันธ์กับผู้สอบบัญชี (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2542)

1. คณะกรรมการตรวจสอบต้องสอบทานถึงเหตุผลของการกำหนดขอบเขตของการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชีได้พิจารณา และข้อมูลรายงานและการวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร อีกทั้งสารสนเทศอื่นที่ปรากฏในรายงานประจำปีมีความสอดคล้องกันหรือไม่
2. คณะกรรมการตรวจสอบควรมีการจัดประชุมเฉพาะผู้สอบบัญชีเพื่อขอความเห็นจากผู้สอบบัญชีในด้านต่างๆ
3. คณะกรรมการตรวจสอบควรสอบถามผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงินของบริษัท และผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ
4. คณะกรรมการตรวจสอบควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เสนอชื่อ คัดเลือกและถอดถอนผู้สอบบัญชี โดยไม่ควรอยู่ในดุลยพินิจของฝ่ายจัดการเพียงอย่างเดียว

2.3 ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี หมายถึง ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการสอบบัญชีจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้กับผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีในการปฏิบัติภารกิจตรวจสอบงบการเงินให้กับบริษัท (จันทร์เพ็ญ ธงไชย, 2551) ซึ่งแนวทางในการกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีขึ้นอยู่กับปัจจัยที่หลากหลาย (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557)

1. ข้อมูลทั่วไปของบริษัท ลักษณะทั่วไปของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท ปริมาณรายการค้าระหว่างกัน เป็นต้น
2. ข้อมูลทางการเงินและอื่นๆ ได้แก่ข้อมูลทางการเงินของกิจการปีก่อนและประมาณการปีปัจจุบัน รูปแบบของรายงานผู้สอบบัญชีปีก่อน และผลการตรวจสอบในปีก่อน
3. การพิจารณาผลจากการประเมินความเสี่ยงในขั้นตอนการตอบรับงานตามข้อกำหนดของมาตรฐานควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 ซึ่งรวมถึงการพิจารณาถึงระบบงานของลูกค้า ความรู้ความสามารถของผู้บริหารและผู้รับผิดชอบ
4. ประมาณการชั่วโมงการปฏิบัติงานสอบบัญชีและผู้ช่วยในแต่ละระดับ
5. ความพร้อมของบุคลากร

ปริศนา เยาวมารและคณะ (2562) ทั้งนี้ยังไม่พบข้อกำหนดหรือทบทวนบัญชีที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ซึ่งมีเพียงคำแนะนำให้ผู้สอบบัญชีใช้ประกอบการ

พิจารณาของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งงานวิจัยในต่างประเทศได้ระบุแนวทางการกำหนดค่าสอบบัญชีที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย 2 แบบ คือ

1. ค่าสอบบัญชีตามแนวคิด The Audit-Risk Perspective เป็นการประเมินความเสี่ยงของผู้สอบบัญชีตามหลักการวางแผนการตรวจสอบ (Audit Planning) และการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี

2. ค่าสอบบัญชีตามแนวคิด The Demand-Based Perspective ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการคุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) ของบริษัทที่ถูกตรวจสอบ

ปัจจัยในการกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (ปริศนา เยาวมารและคณะ 2562)

1. ปัจจัยด้านกิจการลูกค้า หมายถึงคุณลักษณะของกิจการลูกค้าที่ส่งผลต่อการกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ประกอบด้วย ขนาดของลูกค้า ความซับซ้อนของบริษัท ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ความเสี่ยงของบริษัท ผลการดำเนินงานของบริษัท

2. ปัจจัยด้านสำนักงานสอบบัญชี หมายถึง คุณลักษณะของสำนักงานสอบบัญชี สำนักงานสอบบัญชี Big4

3. ปัจจัยอื่น เช่น สภาพแวดล้อมทั่วไป การระบาดของโควิด 19

2.4 ทฤษฎีตัวแทน

ทฤษฎีตัวแทนระบุว่า การกำกับดูแลกิจการที่มีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพจะช่วยปรับปรุงความน่าเชื่อถือและการสื่อสารระหว่างผู้บริหารและผู้ตรวจสอบภายนอกให้มีประสิทธิภาพ (Mustapla et al., 2020) เช่นเดียวกับ Januarti et al. (2018) ที่มองว่าทฤษฎีตัวแทนที่เกิดขึ้นเพราะผลประโยชน์ที่ทับซ้อน ความขัดแย้งทางผลประโยชน์จึงส่งผลให้ค่าใช้จ่ายที่เรียกว่า ต้นทุนตัวแทน (Agency Costs) ตามแนวคิดของ Jensen and Meckling (1976) ประกอบด้วยค่าใช้จ่าย 3 ประเภท คือค่าใช้จ่ายในการติดตามตรวจสอบเพื่อให้ตัวแทนดำเนินการตามเป้าหมายที่ถูกกำหนดโดยตัวการ ค่าใช้จ่ายเพื่อให้ตัวแทนดำเนินการตามสัญญา และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เกี่ยวกับตัวแทน (ภาณุพงษ์ โมกโชติสง 2564) คณะกรรมการตรวจสอบจะดำเนินการควบคุมภายในเพื่อลดต้นทุนตัวแทน และช่วยเหลือคณะกรรมการในการกำกับดูแลงานตรวจสอบภายในและภายนอก กรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระสามารถทำให้ฝ่ายบริหารมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ กรรมการตรวจสอบอิสระสามารถรับรองคุณภาพรายงานทางการเงินสูงขึ้น และหากกรรมการอิสระจำนวนมากสามารถระบุขอบเขตได้อย่างเพียงพอ เพื่อให้หน่วยงานกำกับดูแลสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อมีการควบคุมดูแล เป็นผลให้ความเสี่ยงของผู้สอบบัญชีสาธารณะที่ต้องรับผิดชอบน้อยลง ดังนั้นค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่บริษัทต้องจ่ายจึงลดลงอีกด้วย Hassan and Naser (2013) บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบจะสะท้อนให้เห็นถึงความเหมาะสมของการจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้ประโยชน์ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสมเนื่องจากการรายงานทางการเงินเป็นส่วนหนึ่ง

ที่ช่วยในการตัดสินใจเพื่อประเมินมูลค่าที่แท้จริงของกิจการ ดังนั้นการเกิดขึ้นของต้นทุนตัวแทนส่วนหนึ่งมาจากการทำงาน ประสิทธิภาพการทำงานของฝ่ายบริหารและการกำกับดูแลกิจการที่ดี เมื่อมีการดำเนินการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอก

องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบที่เหมาะสมทำให้การดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบมีประสิทธิภาพมากขึ้นมูลค่าของบริษัทเพิ่มขึ้น การศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ที่หลากหลายเพื่อลดความเสี่ยงของบริษัท งบการเงินที่เป็นความรับผิดชอบโดยฝ่ายบริหารต้องได้รับการตรวจสอบจากฝ่ายที่เป็นอิสระเพื่อเป็นหลักฐานว่างการเงินปราศจากผลประโยชน์ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกิจกรรมการตรวจสอบจึงมีบทบาทที่สำคัญในการลดความไม่สมดุลของข้อมูล และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นของผู้บริหารและผู้ถือหุ้น นอกจากนี้การตรวจสอบยังเป็นไปด้วยความพยายามที่จะปรับปรุงคุณภาพของงบการเงินของบริษัท (Januarti et al., 2020) โดยที่งบการเงินหรือรายงานทางการเงินได้ถูกจัดทำขึ้นจากฝ่ายบริหารผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีบทบาทสำคัญในการติดตาม ตรวจสอบนโยบายของบริษัท การตรวจสอบงบการเงินเป็นรูปแบบการกำกับดูแลเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา และส่งต่อให้กับผู้สอบบัญชีภายนอกที่เป็นอิสระเพื่อสร้างความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความเป็นธรรมของงบการเงินที่นำเสนอ โดยฝ่ายบริหารหรือตัวแทน โดยมีค่าธรรมเนียมการตรวจสอบเป็นค่าใช้จ่ายในการเฝ้าติดตามที่เกิดขึ้นของผู้สอบบัญชี ซึ่งค่าธรรมเนียมการตรวจสอบก็มาจากหลายๆ ปัจจัย ทั้งปัจจัยด้านลักษณะของบริษัทของลูกค้า ปัจจัยด้านโครงสร้างทางการเงินของบริษัท ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้ากับสำนักงานสอบบัญชี และปัจจัยด้านฝ่ายบริหารของลูกค้าที่พิจารณาจากความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรู้ความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการตรวจสอบ และความถี่ในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ (วฤตดา พิพัฒน์กุล, 2562)

ดังนั้นการศึกษากล่าวถึงทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากความไม่สมดุลของข้อมูล การเกิดขึ้นของผลประโยชน์ที่ทับซ้อน และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ระหว่างตัวการที่เป็นผู้ถือหุ้นและตัวแทนที่เป็นฝ่ายบริหาร เพื่อลดความเสี่ยงของรายงานทางการเงินบริษัท กิจกรรมการตรวจสอบรายงานทางการเงินจากคณะกรรมการตรวจสอบและผู้สอบบัญชีภายนอกจึงมีความจำเป็นเพื่อสร้างความมั่นใจว่ารายงานทางการเงินปราศจากผลประโยชน์ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

2.5 การทบทวนวรรณกรรม

ตาราง 2.1 สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ชื่อผู้แต่ง(ปีที่ศึกษา)/ ประเทศที่ศึกษา	วิธีการศึกษา	คุณลักษณะของคณะกรรมการ ตรวจสอบที่ใช้ในการศึกษา	ผลการศึกษา
Abbott et al. (2003) ประเทศสหรัฐอเมริกา	บริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์ ประเทศ สหรัฐอเมริกา จำนวน 492 บริษัท	1. ความเป็นอิสระ 2. ความเชี่ยวชาญทางการเงิน หรือบัญชี 3. ความถี่ในการประชุม	ความเป็นอิสระและความเชี่ยวชาญด้านการเงินหรือบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการตรวจสอบ ความถี่ในการประชุม ไม่พบความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียม การตรวจสอบ
Zaman et al. (2011) ประเทศอังกฤษ	บริษัท FTSE 350 ในประเทศ อังกฤษ	1. ความเป็นอิสระ 2. ความเชี่ยวชาญด้านทางด้าน การเงินหรือบัญชี 3. ความถี่ในการประชุม	ความเป็นอิสระ ความเชี่ยวชาญด้านการเงินหรือบัญชี และความถี่ในการประชุม ของคณะกรรมการตรวจสอบ มีผลกระทบเชิงบวกต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
ปรีศนา เยาวมาร, เนตรดาว ชัยเขตและ กมลวรรณ รอดหญิง (2562) ประเทศไทย	บริษัทที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์ จำนวน 442 บริษัท และกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนใน อสังหาริมทรัพย์ จำนวน 60 บริษัท ในประเทศไทย	1. จำนวนกรรมการตรวจสอบ 2. ความเป็นอิสระ 3. ความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้าน การเงินหรือบัญชี 4. ความถี่ในการประชุม	จำนวนกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ความเป็นอิสระ ความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านการบัญชีหรือการเงิน และ ความถี่ ในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ มี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

ตาราง 2.1 (ต่อ)

ชื่อผู้แต่ง(ปีที่ศึกษา)	วิธีการศึกษา/ประเทศที่ศึกษา	คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่ใช้ในการศึกษา	ผลการศึกษา
Xiang et al. (2015) ประเทศจีน	บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จีนจำนวน 2,114 บริษัท	กรรมการเพศหญิง	กรรมการตรวจสอบเพศหญิงมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
Aldamen et al. (2018) ประเทศออสเตรเลีย	บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ออสเตรเลีย จำนวน 624 บริษัท	กรรมการเพศหญิง	กรรมการตรวจสอบเพศหญิงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
Farooq et al. (2018) ประเทศปากีสถาน	บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ปากีสถาน 100 บริษัท	1. จำนวนกรรมการ 2. ความเป็นอิสระ 3. ความถี่ในการประชุม	จำนวนกรรมการ ความเป็นอิสระและความถี่ในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
Rani (2018) ประเทศอินเดีย	บริษัท S&P BSE-500 ในประเทศอินเดีย	1. จำนวนกรรมการ 2. ความถี่ในการประชุม 3. ความเป็นอิสระ 4. ความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการเงินหรือบัญชี 5. สัดส่วนการประชุมกรรมการอิสระ	จำนวนกรรมการ ความถี่ในการประชุม ความเป็นอิสระ และสัดส่วนการประชุมกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการเงินหรือบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

ตาราง 2.1 (ต่อ)

ชื่อผู้แต่ง(ปีที่ศึกษา)	วิธีการศึกษา/ประเทศที่ศึกษา	คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่ใช้ในการศึกษา	ผลการศึกษา
Ghafran et al. (2019) ประเทศอังกฤษ	บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ประเทศอังกฤษ FTSE 350	1. ความเชี่ยวชาญด้านการเงิน 2. ความเชี่ยวชาญด้านการบัญชี	ความเชี่ยวชาญด้านการเงินมีผลกระทบต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ประสิทธิภาพของคณะกรรมการตรวจสอบที่มากขึ้นไม่ส่งผลกระทบต่อค่าธรรมเนียมการตรวจสอบ
Alkebsee et al. (2020) ศึกษาในประเทศจีน	บริษัทจดทะเบียน ในตลาดหุ้นเซี่ยงไฮ้และเซินเจิ้น สำหรับปี 2009-2015 เป็น 10,382 บริษัท	กรรมการผู้หญิง	กรรมการเพศหญิงมีผลกระทบเชิงลบต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
Januarti et al. (2020) ประเทศอินโดนีเซีย	บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในประเทศอินโดนีเซีย 130 บริษัท	1. ความเป็นอิสระ 2. ความถี่ในการประชุม 3. ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือบัญชี	ความเป็นอิสระและความถี่ในการประชุมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลเชิงลบต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
Mustapha et al. (2020) ประเทศไนจีเรีย	บริษัทการเงิน ธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ประเทศ ไนจีเรีย 40 บริษัท	1. ความเชี่ยวชาญทางการเงินหรือบัญชี 2. ความถี่ในการประชุม 3. สัดส่วนกรรมการผู้หญิง	ความรู้ความสามารถด้านบัญชี ความถี่ในการประชุม สัดส่วนกรรมการเพศหญิงของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลกระทบต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

2.6 การพัฒนาสมมติฐาน

1. จำนวนหรือขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ

ปริศนา เยาวมารและคณะ (2561), Farooq et al. (2018) พบว่าการมีคณะกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้นส่งผลให้การร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ในการสอบทานรายงานทางการเงินให้มีความถูกต้องและครบถ้วน เมื่อผู้สอบบัญชีเข้าประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีต่ำ ส่งผลให้ผู้สอบบัญชีเรียกค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีจำนวนต่ำลง อย่างไรก็ตาม Rani (2018) พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างจำนวนกรรมการตรวจสอบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จะทำการทดสอบอิทธิพลจำนวนของกรรมการตรวจสอบที่ส่งผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

H1: จำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

2.ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ

ปริศนา เยาวมารและคณะ (2561) พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี สอดคล้องกับ Abbott et al. (2003) ที่ได้พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่ประกอบด้วยกรรมการอิสระเพียงผู้เดียวมีความเกี่ยวข้องกับค่าธรรมเนียมการตรวจสอบที่สูงขึ้น นอกจากนี้ Januarti et al. (2020) พบความสัมพันธ์เชิงบวกของความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลให้ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีสูงขึ้นและส่งเสริมความโปร่งใสของผู้บริหารมากขึ้น ต่างจาก Farooq et al. (2018) ที่พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ จะให้บริการทางการเงินที่เชื่อถือได้ข้อมูลซึ่งช่วยลดความเสี่ยงโดยธรรมชาติของผู้สอบบัญชีและส่งผลให้มีความพยายามในการตรวจสอบที่ลดลงซึ่งนำไปสู่ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่ต่ำลง ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จะทำการทดสอบอิทธิพลของความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบที่ส่งผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

H2: ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

3. ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ

ปริศนา เยาวมารและคณะ (2561) พบว่าความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านบัญชีหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี เช่นเดียวกันกับ Abbott et al. (2003) โดยผลลัพธ์ที่ได้พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่ประกอบด้วยกรรมการที่มีผู้เชี่ยวชาญทางการเงินอย่างน้อยหนึ่งคนมีความเกี่ยวข้องกับค่าธรรมเนียมการตรวจสอบที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม Januarti et al. (2020) พบว่าวุฒิการศึกษา

ไม่มีผลกระทบต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการตรวจสอบแสดงให้เห็นค่าสัมประสิทธิ์เชิงลบ ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้ จะทำการทดสอบอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีที่สามารถกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

H3: ความรู้ทางด้านเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

4. จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ

Januarti et al. (2020) พบว่า จำนวนการประชุมที่จัดโดยคณะกรรมการตรวจสอบมีผลดีต่อค่าสอบบัญชี ผลลัพธ์นี้สามารถอธิบายได้ด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า การประชุมจำนวนมากขึ้นทำให้คณะกรรมการตรวจสอบมีข้อมูลมากขึ้น จึงสามารถปรับปรุงรายงานทางการเงินโดยใช้บันทึกบัญชีที่มีคุณสมบัติเหมาะสม การกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีหลายๆบริษัทมักจะใช้วิธีอุปสงค์โดยการเลือกนักบัญชีที่มีชื่อเสียง ดังนั้นค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบจึงสูง เช่นเดียวกับ Zaman et al. (2011) ที่พบผลลัพธ์ของการศึกษาคือ ความกระตือรือร้น ความขยัน วิตโดยจำนวนครั้งของการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ ที่มีผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับ Rani (2018) ที่พบว่า การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบที่บ่อยขึ้น ทำให้การรับรองการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีสูงขึ้นส่งผลให้ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม Farooq et al. (2018) พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีจำนวนครั้งของการประชุมมาก จะให้บริการข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้ข้อมูลซึ่งช่วยลดความเสี่ยงโดยธรรมชาติของผู้ตรวจสอบบัญชีและส่งผลให้มีความพยายามในการตรวจสอบที่ลดลงซึ่งนำไปสู่ค่าธรรมเนียมการตรวจสอบที่ต่ำลง ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้จะทำการทดสอบอิทธิพลจากจำนวนครั้งของการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบที่ส่งผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

H4: จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

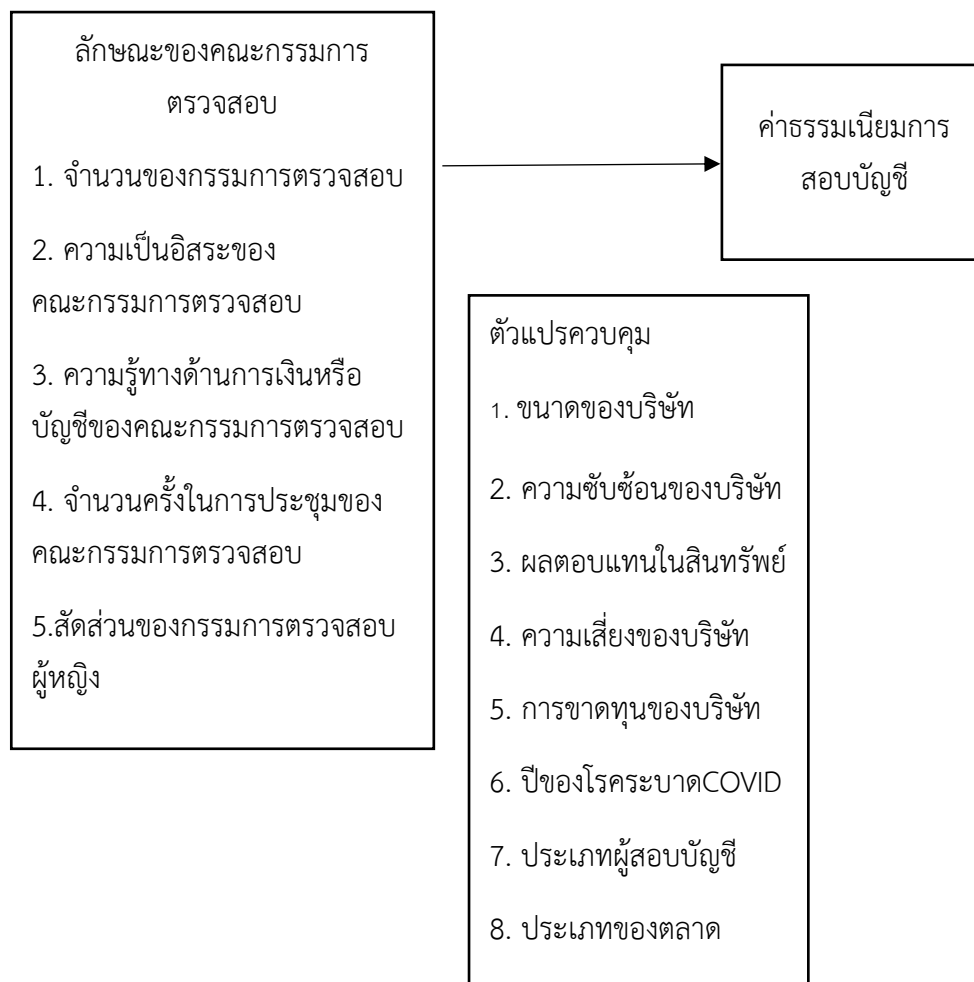
5. สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง

Alkebsee et al. (2018) พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการเพศหญิงอยู่นั้นให้ผลกระทบเชิงลบต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ซึ่งบ่งบอกว่าการมีอยู่ของคณะกรรมการเพศหญิงช่วยปรับปรุงกลไกติดตามผลการดำเนินงานภายในและการสื่อสารซึ่งช่วยลดความเสี่ยงในการตรวจสอบที่รับรู้และจำเป็นในการรับรองจากภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พบหลักฐานมากมายที่ชี้ให้เห็นว่าบริษัทที่มีประธานคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นสตรีมีค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่ต่ำกว่าอย่างเห็นได้ชัด จากมุมมองของความต้องการในการตรวจสอบ นอกจากนี้ Xiang et al. (2015) ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความหลากหลายทางเพศและค่าธรรมเนียมการตรวจสอบสำหรับบริษัทในประเทศจีน โดยคำนึงถึงผลกระทบของทั้งโครงสร้างความเป็นเจ้าของและการควบคุมการจัดการ สรุปได้ว่าความหลากหลายทางเพศมีความสำคัญและเกี่ยวข้องในเชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี อย่างไรก็ตาม

Mustapla et al. (2020) ผลลัพธ์ที่ได้ยืนยันความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยความหลากหลายทางเพศของคณะกรรมการตรวจสอบแสดงให้เห็นความพยายามในการตรวจสอบมากกว่าทางเลือกอื่นสำหรับงานตรวจสอบ ผลปรากฏมีความสัมพันธ์ที่สำคัญและเป็นบวกกับค่าสอบบัญชี ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จะทำการทดสอบสัดส่วนของกรรมการตรวจสอบผู้หญิงซึ่งมีผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีอย่างไร

H5: สัดส่วนของกรรมการตรวจสอบผู้หญิงมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ (Market Alternation Investment: mai) ทั้งหมด 194 บริษัท เนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับคุณภาพการตรวจสอบมากและมีการจ้างผู้สอบบัญชีที่มีชื่อเสียงเพื่อรับรองรายงานทางการเงินที่มีความน่าเชื่อถือ ในขณะที่เดียวกันตลาดหลักทรัพย์ mai พบการศึกษาที่น้อยมากจึงไม่พบหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ mai นั้นมีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีหรือไม่อย่างไร การศึกษาคั้งนี้ ไม่รวมกิจการที่มีลักษณะ (1) บริษัทที่จดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์และประกันภัยเนื่องจากมีลักษณะโครงสร้างเงินทุนที่ต่างจากกลุ่มบริษัทอื่น (2) บริษัทที่รายงานประจำปีสิ้นสุดวันที่นอกเหนือจาก 31 ธันวาคม ของปีนั้น เนื่องจากไม่สามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันได้ (3) บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หลังจากปี พ.ศ. 2560 หรือเข้ามาระหว่างปี พ.ศ. 2560 (ดูได้จากภาคผนวก ก)

ตาราง 3.1 ประชากรทั้งหมดในตลาด SET100 และบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ mai ข้อมูล ณ วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2565

อุตสาหกรรม	บริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม	บริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์
	SET100	mai
	จำนวน	จำนวน
เกษตรและอุตสาหกรรม	7	8
อาหาร		
สินค้าอุปโภคบริโภค	1	14
อุตสาหกรรมการเงิน	19	11
สินค้าอุตสาหกรรม	4	40
อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	14	38
ทรัพยากร	21	12
บริการ	25	53
เทคโนโลยี	9	18
รวม	100	194

ตาราง 3.2 กลุ่มตัวอย่าง ตลาด SET100 และบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ mai ข้อมูล ณ วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2565

อุตสาหกรรม	บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย		บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ mai	
	กลุ่ม SET 100		mai	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	5	7.81	7	6.73
สินค้าอุปโภคบริโภค	0	0	9	8.65
สินค้าอุตสาหกรรม	2	4.69	26	25.96
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	12	18.75	14	15.38
ทรัพยากร	15	26.56	9	8.65
บริการ	18	28.13	29	28.85
เทคโนโลยี	9	14.06	6	5.78
รวม	61	100	100	100

3.2 วิธีการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษานี้ คือ แบบเก็บข้อมูลซึ่งได้ประยุกต์มาจากบทความวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง (ปริศนา เยาวมารและคณะ, 2561) เก็บจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 เหตุผลคือ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการมีอยู่ของคณะกรรมการตรวจสอบของแต่ละบริษัทว่าลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบนั้นส่งผลต่อค่าธรรมเนียมการตรวจสอบมากน้อยเพียงใด

การศึกษานี้จะเก็บข้อมูลในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยผ่าน www.settrade.com และผ่านเว็บไซต์ของบริษัท ในกลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai เหตุผลคือ เนื่องจากการศึกษาที่ค้นพบมีเพียงตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 หรือตลาดหลักทรัพย์ mai ซึ่งอาจจะเห็นถึงความแตกต่างของการมีอยู่ของคณะกรรมการตรวจสอบในแต่ละกลุ่มบริษัทเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในกลุ่มตลาดใดมีอิทธิพลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมากน้อยเพียงใด ตามช่วงเวลาเก็บ คือ ช่วง พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 สรุปแบบเก็บข้อมูล ที่ใช้ในการศึกษาถูกนำเสนอในภาคผนวก ข

3.3 วิธีการวัดค่าตัวแปร

การศึกษานี้เป็นการจำแนกตัวแปรออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

ตาราง 3.3 การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	คำย่อ	วิธีการวัดค่าตัวแปร
ตัวแปรตาม		
ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	AUDITFEES	ค่าลอกการิทึมธรรมชาติสินทรัพย์รวมของ (Januarti et al., 2020)
ตัวแปรอิสระ		
จำนวนของกรรมการตรวจสอบ	ACNO	จำนวนกรรมการตรวจสอบทั้งหมดของ บริษัท (ปริศนา เยาวมารและคณะ, 2561)
ความเป็นอิสระของ คณะกรรมการตรวจสอบ	ACI	กรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระต่อ จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมด (Farooq et al., 2018)
ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของ คณะกรรมการตรวจสอบ	ACE	กรรมการตรวจสอบที่มีรู้ด้านการเงิน หรือบัญชีต่อจำนวนคณะกรรมการ ตรวจสอบ (ปริศนา เยาวมารและคณะ, 2561)
จำนวนการประชุมคณะกรรมการ ตรวจสอบ	ACM	จำนวนครั้งจากการประชุมของ คณะกรรมการตรวจสอบใน 1 ปี (ปริศนา เยาวมารและคณะ, 2561)
สัดส่วนกรรมการผู้หญิงของ คณะกรรมการตรวจสอบ	ACF	จำนวนกรรมการผู้หญิงต่อคณะกรรมการ ตรวจสอบ (Mustapla et al., 2020)
ตัวแปรควบคุม		
ขนาดของบริษัท	SIZE	ค่าลอกการิทึมธรรมชาติสินทรัพย์รวมของ บริษัท (ปริศนา เยาวมารและคณะ, 2561)

ตัวแปรควบคุม (ต่อ)		
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	คำย่อ	วิธีการวัดค่าตัวแปร
ความซับซ้อนของบริษัท	SUBSIDRS	จำนวนบริษัทในเครือ (ปริศนา เยาวมารและคณะ, 2561)
ผลตอบแทนในสินทรัพย์	ROA	กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Farooq et al., 2018)
ความเสี่ยงของบริษัท	LEV	หนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Alkebsee et al., 2018)
การขาดทุนของบริษัท	LOSS	ผลขาดทุนของบริษัทระหว่างปีที่มีการขาดทุน แทนด้วย 1 ถ้ามีการขาดทุน ถ้าไม่ใช่ 0 (ปริศนา เยาวมารและคณะ, 2561)
ปีของโรคระบาด COVID	COVID	ปีที่มีการระบาดโควิด ปี พ.ศ. 2563 ถึง พ.ศ.2564 แทนค่าเป็น 1 ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ.2562 แทนค่าเป็น 0
ตลาด	MTYPE	SET 100 แทนค่าเป็น 1 mai mai แทนค่าเป็น 0
ประเภทผู้สอบบัญชี	TYAUD	Big 4 แทนค่าเป็น 1 Non-Big 4 แทนค่าเป็น 0 (ปริศนา เยาวมารและคณะ, 2561)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากวัตถุประสงค์การศึกษาจำนวน 2 ข้อ คือ เพื่อศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีอิทธิพลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ของกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai การศึกษาคั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนั้นการศึกษายังใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression)

เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีตามสมการเชิงเส้น ดังนี้

$$\text{AUDITFEES} = \beta_0 + \beta_1 \text{ACNO} + \beta_2 \text{ACI} + \beta_3 \text{ACE} + \beta_4 \text{ACM} + \beta_5 \text{ACF} + \beta_6 \text{SIZE} + \beta_7 \text{SUBSIDRS} + \beta_8 \text{ROA} + \beta_9 \text{LEV} + \beta_{10} \text{LOSS} + \beta_{11} \text{COVID} + \beta_{12} \text{TYAUD} + \text{ERROR} \text{ โดย}$$

AUDITFEES	= ค่าลอกการิทึมธรรมชาติค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
ACNO	= จำนวนกรรมการตรวจสอบ
ACI	= ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ
ACE	= ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ
ACM	= จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการ
ACF	= สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง
SIZE	= ค่าลอกการิทึมธรรมชาติขนาดของบริษัท
SUBSIDRS	= ความซับซ้อนของบริษัท
ROA	= ผลตอบแทนของสินทรัพย์รวม
LEV	= ความเสี่ยงของบริษัท
LOSS	= ผลขาดทุนของบริษัท
COVID	= ปีที่มีโควิด
MTYPE	= ประเภทของตลาด
TYAUD	= ประเภทของบริษัทสอบบัญชี
ERROR	= ค่าความผิดพลาด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai และศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai โดยลักษณะที่สนใจ ประกอบด้วย 1) จำนวนกรรมการตรวจสอบ 2) ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ 3) ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ 4) จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ 5) สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ในการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาด้วยโปรแกรม SPSS ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาที่เกี่ยวกับลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และ mai

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยการใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

4.4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai ซึ่งไม่รวมกลุ่มบริษัทดังนี้ บริษัทที่จดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์และประกันภัยเนื่องจากมีลักษณะโครงสร้างเงินทุนที่ต่างจากกลุ่มบริษัทอื่น บริษัทที่รายงานประจำปีสิ้นสุดวันที่นอกเหนือจาก 31 ธันวาคมของปีนั้น และบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หลังจากปี พ.ศ. 2560 หรือเข้ามาระหว่างปี พ.ศ. 2560 รวมทั้งสิ้น 161 บริษัท ระยะเวลาที่ศึกษา คือปี พ.ศ. 2560-2564 โดยแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 4.1 ตารางจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	SET 100	mai
จำนวนประชากรทั้งหมด	100	194
หัก กลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนอยู่ในกลุ่มธนาคาร	19	11
บริษัทที่รายงานประจำปีสิ้นสุดวันที่นอกเหนือจาก 31 ธันวาคม	20	63
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หลังจากปี พ.ศ. 2560 หรือเข้ามาระหว่างปี พ.ศ. 2560	0	20
รวมทั้งสิ้น	61	100

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 และตลาดหลักทรัพย์ mai

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อต้องการทราบลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai ในแต่ละด้าน ผู้วิจัยใช้สถิติต่างๆ ประกอบด้วยความถี่และร้อยละ ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) สถิติการวัดค่ากลางข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 4.2.1 แสดงสถิติพรรณนาเกี่ยวกับลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ

ลักษณะของคณะกรรมการ ตรวจสอบ	ตลาด	จำนวน	ค่า ต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
จำนวนกรรมการตรวจสอบ	SET100	305	3.00	4.00	3.13	0.34
	mai	500	3.00	5.00	3.13	0.38
ความเป็นอิสระของ คณะกรรมการตรวจสอบ	SET100	305	1.00	1.00	1.00	0.00
	mai	500	0.67	1.00	0.99	0.15
ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของ คณะกรรมการตรวจสอบ	SET100	305	0.00	1.00	0.33	0.21
	mai	500	0.00	1.00	0.33	0.23
จำนวนครั้งในการประชุมของ คณะกรรมการตรวจสอบ	SET100	305	3.00	21.00	7.52	3.27
	mai	500	4.00	15.00	5.07	1.98
สัดส่วนกรรมการตรวจสอบ ผู้หญิง	SET100	305	0.00	0.75	0.19	0.23
	mai	500	0.00	1.00	0.19	0.21

จากตาราง 4.2.1 แสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในแต่ละด้านที่ศึกษาจากข้อมูล 161 บริษัท ปีที่ศึกษา พ.ศ. 2560-2564 รวมเป็นข้อมูลทั้งสิ้น 805 ปีบริษัท แบ่งเป็นกลุ่มตลาด SET100 จำนวน 305 ปีบริษัท และ ตลาด mai จำนวน 500 ปีบริษัท โดยแสดงรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

จำนวนกรรมการตรวจสอบของกลุ่มบริษัทใน SET100 น้อยที่สุด 3 คน มากที่สุดจำนวน 4 คน จำนวนกรรมการตรวจสอบในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai น้อยที่สุด 3 คน มากที่สุดที่ 5 คน ค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่มมีจำนวนเท่ากันคือ 3.13

ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบกลุ่มบริษัทใน SET100 กรรมการตรวจสอบทุกคนเป็นอิสระ ในส่วนของความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai ค่าน้อยที่สุดที่ 0.67 ค่ามากที่สุดที่ทุกคนมีความเป็นอิสระ 1 และค่าเฉลี่ยที่ 0.99

ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้ง 2 ตลาด มีค่าน้อยที่สุดที่ ไม่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านการเงินหรือบัญชี และค่ามากที่สุดคือ กรรมการตรวจสอบทุกคนเป็นผู้มีความรู้ด้านการเงินหรือบัญชี ค่าเฉลี่ยของความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้ง SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai อยู่ที่ร้อยละ 0.33

จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบของกลุ่มบริษัทใน SET100 น้อยที่สุด 3 ครั้ง มากที่สุดจำนวน 21 ครั้ง ค่าเฉลี่ยที่ 7.52 ครั้ง ในส่วนจำนวนครั้งที่ประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai น้อยที่สุด 4 ครั้ง มากที่สุดที่ 15 ครั้ง ค่าเฉลี่ยที่ 5.07

สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง ของบริษัทใน SET100 มีค่าน้อยที่สุดคือ 0 มีค่ามากที่สุดที่ 0.75 ค่าเฉลี่ยที่ 0.19 และสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบผู้หญิง ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ mai มีค่าน้อยที่สุดที่ 0 มีค่ามากที่สุดคือกรรมการตรวจสอบทุกคนเป็นผู้หญิง ค่าเฉลี่ยที่ 0.19

ตาราง 4.2.2 แสดงสถิติเชิงพรรณนาเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

ตัวแปร	ตลาด	จำนวน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
ค่าธรรมเนียม การสอบบัญชี	SET 100	305	1,000,000	389,000,000	18,263,436.14	46,944,504.95
	mai	500	540,000	9,600,000	2,112,744.44	1,340,067.47
ลอกการิทึม ค่าธรรมเนียม การสอบบัญชี	SET 100	305	19.93	28.54	22.9010	1.50629
	mai	500	19.04	23.19	20.8016	.73704

จากตารางที่ 4.2.2 พบว่า ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของ กลุ่ม SET100 มีค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีน้อยที่สุดที่ 1,000,000 บาทและมีค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีสูงที่สุดที่ 389,000,000 บาท และมีค่าเฉลี่ยที่ 18,263,436.14 บาท โดยมีค่าลอกการิทึมของค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีต่ำที่สุดที่ 19.93 และค่ามากที่สุดที่ 28.54 ในขณะที่กลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai มีค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีน้อยที่สุดที่ 540,000 บาท สูงที่สุดอยู่ที่ 9,600,000 บาท และค่าเฉลี่ยที่ 2,112,744.44 บาท โดยมีค่าลอกการิทึมของค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีต่ำที่สุดที่ 19.04 และค่ามากที่สุดที่ 23.19

ตาราง 4.2.3 แสดงสถิติเชิงพรรณนาเกี่ยวกับตัวแปรควบคุม

ตัวแปร	ตลาด	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ขนาดของบริษัท	SET 100	305	125,223,518,649.34	171,454,644,150.54
	mai	500	1,624,050,199.31	1,828,423,636.19
ค่าลอกการิทึมของขนาด ของบริษัท	SET 100	305	35.7690	1.80846
	mai	500	30.0670	1.21534
ความซับซ้อนของบริษัท	SET 100	305	28.0262	46.59730
	mai	500	2.6220	3.01418
ผลตอบแทนในสินทรัพย์	SET 100	305	0.6080	0.06474
	mai	500	0.0070	0.15369
ความเสี่ยงของบริษัท	SET 100	305	0.5397	0.16297
	mai	500	.04319	0.2250

ตัวแปรควบคุมที่เป็นตัวแปรหุ่น

ตัวแปร	ตลาด	จำนวน	ความถี่	ร้อยละ	
ผลขาดทุนของกิจการ	บริษัทที่มีผลขาดทุนจากการ ดำเนินงาน	SET	305	33	10.8
		100			
	บริษัทที่ไม่มีผลขาดทุนจากการ ดำเนินงาน	mai	500	182	36.4
		mai			
ประเภทของผู้สอบ บัญชี	Big 4	SET	305	295	96.7
		100			
	Non Big 4	mai	500	212	42.4
		mai			

จากตาราง 4.2.3 พบว่าขนาดของบริษัท กลุ่ม SET100 ซึ่งบริษัทที่มีจำนวนสินทรัพย์น้อยสุดที่ 3,500,510,350 บาท และบริษัทที่มีจำนวนสินทรัพย์มากที่สุด 931,892,564,418 บาท โดยมีค่าลอกการตีพิมพ์ของสินทรัพย์รวมต่ำที่สุดที่ 31.70 และค่ามากที่สุดที่ 39.76 ในขณะที่ ตลาดหลักทรัพย์ mai มีบริษัทที่มีสินทรัพย์รวมน้อยที่สุด 1,457,342 บาท และบริษัทที่มีสินทรัพย์มากที่สุด 13,204,466,512 บาท โดยค่าลอกการตีพิมพ์ของสินทรัพย์รวมต่ำที่สุดที่ 20.47 และค่ามากที่สุดที่ 33.62 จำนวนบริษัทย่อยของบริษัท กลุ่ม SET100 มีจำนวนบริษัทย่อยน้อยที่สุด คือไม่มีบริษัทย่อยของบริษัท บริษัทที่มีบริษัทย่อยมากที่สุดจำนวน 281 บริษัท ด้านตลาดหลักทรัพย์ mai บริษัทที่มีบริษัทย่อยน้อยที่สุดคือไม่มีบริษัทย่อย และบริษัทที่มีจำนวนบริษัทย่อยมากที่สุดจำนวน 27 บริษัท ผลตอบแทนในสินทรัพย์ กลุ่ม SET100 มีผลตอบแทนในสินทรัพย์น้อยที่สุด -0.13 มีผลตอบแทนในสินทรัพย์มากที่สุด 0.46 ด้านตลาดหลักทรัพย์ mai มีผลตอบแทนในสินทรัพย์น้อยที่สุด -1.15 และมีผลตอบแทนในสินทรัพย์มากที่สุด 0.72 ความเสี่ยงของบริษัท กลุ่ม SET100 มีความเสี่ยงของบริษัทน้อยที่สุดที่ 0.07 ค่าความเสี่ยงของบริษัทมากที่สุดที่ 0.88 สำหรับตลาดหลักทรัพย์ mai มีความเสี่ยงของบริษัทน้อยที่สุด 0.04 และค่าความเสี่ยงของบริษัทมากที่สุดที่ 1.48 ผลขาดทุนของบริษัท กลุ่ม SET100 มีบริษัทที่มีผลขาดทุนจากการดำเนินงานร้อยละ 10.8 และบริษัทไม่มีผลขาดทุนจากการดำเนินงานร้อยละ 89.2 ตลาดหลักทรัพย์ mai ที่มีผลขาดทุนจากการดำเนินงานร้อยละ 36.4 และบริษัทไม่มีผลขาดทุนจากการดำเนินงาน ร้อยละ 63.6 และประเภทของผู้สอบบัญชี กลุ่ม SET100 ใช้บริการผู้สอบบัญชี Big 4 ร้อยละ 94.7 และใช้บริการผู้สอบบัญชี Non-Big 4 ร้อยละ 3.3 ตลาดหลักทรัพย์ mai ใช้บริการผู้สอบบัญชี Big 4 ร้อยละ 42.4 และใช้บริการผู้สอบบัญชี Non-Big 4 ร้อยละ 57.6

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยการใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

การทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่ส่งผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai โดยใช้ (Multiple Regression) เริ่มจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาใช้ในการศึกษา โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation)

ตาราง 4.3.1 ตารางทดสอบค่าสหสัมพันธ์ ของกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ SET100

	AUDITFEES	ACNO	ACE	ACM	ACF	SIZE	SUBSIDRS	ROA	LEV	LOSS	COVID	TYAUD
ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AUDITFEES)	1.000											
จำนวนกรรมการตรวจสอบ (ACNO)	.144*	1.000										
ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของ คณะกรรมการตรวจสอบ(ACE)	.010	.029	1.000									
จำนวนครั้งในประชุมของ คณะกรรมการตรวจสอบ(ACM)	.025	-.068	.061	1.000								
สัดส่วนของกรรมการตรวจสอบผู้หญิง (ACF)	.037	.033	.125*	-.100	1.000							
ขนาดของบริษัท (SIZE)	.534**	.243**	.022	.391**	.017	1.000						
จำนวนบริษัทย่อย (SUBSIDRS)	.677**	.344**	.072	.079	.083	.498**	1.000					
ผลตอบแทนในสินทรัพย์ (ROA)	-.196**	-.102	-.017	-.067	.011	-.233**	-.091	1.000				
ความเสี่ยงของบริษัท (LEV)	.218**	.053	.031	.120*	.045	.280**	.126*	-.398**	1.000			
การขาดทุนของบริษัท (LOSS)	.055	-.042	-.021	-.020	.057	-.043	-.043	-.507**	.139*	1.000		
ปีที่มีโควิด (COVID)	.064	-.040	-.007	-.072	.042	.097	.022	-.013	.060	.060	1.000	
ประเภทผู้สอบบัญชี (TYAUD)	.108	.072	.004	.171**	-.026	.117*	.058	-.072	.040	-.054	0.000	1.000
VIF		1.191	1.029	1.311	1.047	1.824	1.462	1.696	1.254	1.440	1.043	1.049
N	305											
*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 **ระดับนัยสำคัญที่ 0.01												

จากตาราง 4.3.1 พบว่าการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson's Correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ของตลาดหลักทรัพย์ SET100 และตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ความเสี่ยงของบริษัท การขาดทุนของบริษัท ปีของโรคระบาดโควิด และประเภทของผู้สอบบัญชี พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ระหว่าง 0.000 ถึง 0.667 โดยพบว่าจำนวนบริษัทย่อยมีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมากที่สุด โดยมีค่า $r=0.667$ ตรวจสอบปัญหา Multicollinearity ด้วยค่า Variance Inflation Factor (VIF) ผลการตรวจสอบ (VIF) มีค่าอยู่ระหว่าง 1.029 ถึง 1.824 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 (Faroop et al., 2018) ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์เป็นตัวแปรตัวเดียวกัน จึงไม่ก่อให้เกิด Multicollinearity และสามารถนำไปวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ ได้

โดย

AUDITFEES	= ค่าลอกการิทึมธรรมชาติค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
ACNO	= จำนวนกรรมการตรวจสอบ
ACI	= ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ
ACE	= ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ
ACM	= จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการ
ACF	= สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง
SIZE	= ค่าลอกการิทึมธรรมชาติขนาดของบริษัท
SUBSIDRS	= ความซับซ้อนของบริษัท
ROA	= ผลตอบแทนของสินทรัพย์รวม
LEV	= ความเสี่ยงของบริษัท
LOSS	= ผลขาดทุนของบริษัท
COVID	= ปีที่มีโควิด
TYAUD	= ประเภทของบริษัทสอบบัญชี
ERROR	= ค่าความผิดพลาด

การทดสอบอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET100 ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ในการทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ จำนวนกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ และ

สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง ตัวแปรตาม คือ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และตัวแปรควบคุมขนาดของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ความเสี่ยงของบริษัท การขาดทุนของบริษัท ปีของโรคระบาดโควิด และประเภทของผู้สอบบัญชี ซึ่งมีสมการดังนี้

$$\text{AUDITFEES} = \beta_0 + \beta_1 \text{ACNO} + \beta_2 \text{ACI} + \beta_3 \text{ACE} + \beta_4 \text{ACM} + \beta_5 \text{ACF} + \beta_6 \text{SIZE} + \beta_7 \text{SUBSIDRS} + \beta_8 \text{ROA} + \beta_9 \text{LEV} + \beta_{10} \text{LOSS} + \beta_{11} \text{COVID} + \beta_{12} \text{TYAUD} + \text{ERROR}$$

ตาราง 4.3.2 ตารางทดสอบความสัมพันธ์ของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET100

Model	Unstandardized Coefficients		t	Sig.
	B	Std. Error		
(Constant)	14.557	1.550	9.391	.000
จำนวนกรรมการตรวจสอบ	-.683	.187	-3.647	.000**
ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของ คณะกรรมการตรวจสอบ	-.147	.277	-.532	.595
จำนวนครั้งในการประชุมของ คณะกรรมการตรวจสอบ	-.084	.020	-4.138	.000**
สัดส่วนของกรรมการตรวจสอบ เพศหญิง	-.198	.256	-.773	.440
ขนาดของบริษัท	.273	.043	6.304	.000**
ความซับซ้อนของบริษัท	.018	.002	12.289	.000**
ผลตอบแทนในสินทรัพย์	-.743	1.167	-.637	.525
ความเสี่ยงของบริษัท	.575	.399	1.443	.150
การขาดทุนของบริษัท	.314	.224	1.403	.162
ปีที่มีโควิด	-.021	.121	-.170	.865
ประเภทผู้สอบบัญชี	.647	.333	1.943	.053
F-Test				34.66**
R Square				0.565
Adjusted R Square				0.549
*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01				

จากตาราง 4.3.2 พบว่าจำนวนกรรมการตรวจสอบและจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ด้านตัวแปรควบคุมพบว่าขนาดของบริษัทและความซับซ้อนของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 อย่างไรก็ตามด้านความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ความเสี่ยงของบริษัท การขาดทุนของบริษัท ปีที่มีการระบาดโควิด และประเภทผู้สอบบัญชี ไม่พบความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 4.3.3 ตารางทดสอบค่าสหสัมพันธ์ ของกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai

	AUDITFEES	ACNO	ACI	ACE	ACM	ACF	SIZE	SUBSIDRS	ROA	LEV	LOSS	COVID	TYAUD
ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AUDITFEES)	1.000												
จำนวนกรรมการตรวจสอบ (ACNO)	-.075*	1.000											
ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ ตรวจสอบ (ACI)	-.038	.015	1.000										
ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของ คณะกรรมการตรวจสอบ (ACE)	.048	-.091*	.000	1.000									
จำนวนครั้งในการประชุมของ คณะกรรมการตรวจสอบ (ACM)	.338**	-.114**	.024	-.072*	1.000								
สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบผู้หญิง (ACF)	-.274**	-.051	.041	.125**	-.127**	1.000							
ขนาดของบริษัท (SIZE)	.526**	.050	-.058	.008	.215**	-.190**	1.000						
จำนวนบริษัทย่อย (SUBSIDRS)	.562**	-.121**	-.006	.149**	.154**	-.224**	.452**	1.000					
ผลตอบแทนในสินทรัพย์ (ROA)	-.048	.062	-.004	.007	-.099*	.183**	.119**	-.040	1.000				
ความเสี่ยงของบริษัท (LEV)	.208**	-.084*	-.049	-.057	.230**	-.083*	.247**	.096*	-.362**	1.000			
การขาดทุนของบริษัท (LOSS)	.113**	-.003	.034	.010	.113**	-.221**	-.046	.094*	-.603**	.337**	1.000		
ปีที่มีโควิด (COVID)	.033	-.017	.037	-.017	-.065	.050	.086*	.044	.067	.058	.036	1.000	
ประเภทผู้สอบบัญชี (TYAUD)	.229**	.199**	.038	-.043	.077*	.077*	.186**	.062	.102*	-.067	-.094*	-.023	1.000
VIF		1.114	1.015	1.075	1.142	1.197	1.567	1.394	1.749	1.389	1.690	1.042	1.122
N	500												
*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01													

จากตาราง 4.3.3 พบว่าการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson's Correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ของตลาดหลักทรัพย์ mai และตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ความเสี่ยงของบริษัท การขาดทุนของบริษัท ปีของโรคระบาดโควิด และประเภทของผู้สอบบัญชี พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ระหว่าง 0.000 ถึง -0.603 โดยพบว่าผลตอบแทนในสินทรัพย์มีความสัมพันธ์ทิศทางเชิงตรงกันข้ามกับความเสี่ยงของบริษัทมากที่สุด โดยมีค่า $r=-0.603$ ตรวจสอบปัญหา Multicollinearity ด้วยค่า Variance Inflation Factor (VIF) ผลการตรวจสอบ (VIF) มีค่าอยู่ระหว่าง 1.042 ถึง 1.749 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 (Faroop et al., 2018) ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์เป็นตัวแปรตัวเดียวกัน จึงไม่ก่อให้เกิด Multicollinearity และสามารถนำไปวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ ได้

โดย

AUDITFEES	= ค่าลอกการิทึมธรรมชาติค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
ACNO	= จำนวนกรรมการตรวจสอบ
ACI	= ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ
ACE	= ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ
ACM	= จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการ
ACF	= สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง
SIZE	= ค่าลอกการิทึมธรรมชาติขนาดของบริษัท
SUBSIDRS	= ความซับซ้อนของบริษัท
ROA	= ผลตอบแทนของสินทรัพย์รวม
LEV	= ความเสี่ยงของบริษัท
LOSS	= ผลขาดทุนของบริษัท
COVID	= ปีที่มีโควิด
TYAUD	= ประเภทของบริษัทสอบบัญชี
ERROR	= ค่าความผิดพลาด

การทดสอบอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือจำนวนกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ และสัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง

ตัวแปรตาม คือ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ความเสี่ยงของบริษัท การขาดทุนของบริษัท ปีของโรคระบาดโควิด19 และประเภทของผู้สอบบัญชี ซึ่งมีสมการดังนี้

$$\text{AUDITFEES} = \beta_0 + \beta_1 \text{ACNO} + \beta_2 \text{ACI} + \beta_3 \text{ACE} + \beta_4 \text{ACM} + \beta_5 \text{ACF} + \beta_6 \text{SIZE} + \beta_7 \text{SUBSIDRS} + \beta_8 \text{ROA} + \beta_9 \text{LEV} + \beta_{10} \text{LOSS} + \beta_{11} \text{COVID} + \beta_{12} \text{TYAUD} + \text{ERROR}$$

ตาราง 4.3.4 ตารางทดสอบความสัมพันธ์ของลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ตลาดหลักทรัพย์ mai

Model		Unstandardized Coefficients		t	Sig.
		B	Std. Error		
1	(Constant)	16.983	1.802	9.424	.000
	จำนวนกรรมการตรวจสอบ	-.112	.065	-1.725	.085
	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	-1.247	1.621	-.769	.442
	ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ	.086	.106	.809	.419
	จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ	.066	.013	5.161	.000**
	สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง	-.438	.120	-3.664	.000**
	ขนาดของบริษัท	.156	.024	6.378	.000**
	ความซับซ้อนของบริษัท	.087	.009	9.396	.000**
	ผลตอบแทนในสินทรัพย์	.046	.204	.226	.821
	ความเสี่ยงของบริษัท	.171	.124	1.379	.168
	การขาดทุนของบริษัท	.073	.064	1.133	.258
	ปีที่มีโควิด	.019	.049	.377	.706
	ประเภทผู้สอบบัญชี	.262	.051	5.156	.000**
	F-Test				39.70**
	R Square				.495
	Adjusted R Square				.482
*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 **ระดับนัยสำคัญที่ 0.01					

จากตาราง 4.3.4 ทดสอบความสัมพันธ์ของคณะกรรมการตรวจสอบและ
ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ของตลาดหลักทรัพย์ mai พบว่าจำนวนครั้งในการประชุมของ
คณะกรรมการตรวจสอบ ขนาดของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท และประเภทผู้สอบบัญชี
มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 อย่างไรก็ตาม
สัดส่วนของกรรมการตรวจสอบผู้หญิงพบความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
ที่ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ในขณะที่ จำนวนกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ
ตรวจสอบ ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ ผลตอบแทนในสินทรัพย์
ความเสี่ยงของบริษัท การขาดทุนของบริษัท และปีที่มีการระบาดโควิด ไม่พบความสัมพันธ์กับ
ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 4.3.5 ทดสอบค่าสหสัมพันธ์ตลาดหลักทรัพย์ SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai

	AUDITFEES	ACNO	ACI	ACE	ACM	ACF	SIZE	SUBSIDRS	ROA	LEV	LOSS	COVID	TYAUD
ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (AUDITFEES)	1.000												
จำนวนกรรมการตรวจสอบ (ACNO)	.029	1.000											
ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACI)	.004	.012	1.000										
ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACE)	.022	-.053	.000	1.000									
จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACM)	.373**	-.078*	.025	-.006	1.000								
สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง (ACF)	-.066*	-.022	.031	.127**	-.098**	1.000							
ขนาดของบริษัท (SIZE)	.782**	.065*	.007	.011	.511**	-.038	1.000						
จำนวนบริษัทย่อย (SUBSIDRS)	.669**	.172**	.010	.049	.226**	.036	.521**	1.000					
ผลตอบแทนในสินทรัพย์ (ROA)	.083*	.030	.002	.004	.019	.135**	.186**	.051	1.000				
ความเสี่ยงของบริษัท (LEV)	.302**	-.042	-.035	-.030	.254**	-.039	.331**	.159**	-.293**	1.000			
การขาดทุนของบริษัท (LOSS)	-.139**	-.014	.021	.000	-.072*	-.131**	-.266**	-.121**	-.605**	.203**	1.000		
ปีที่มีโควิด (COVID)	.034	-.025	.029	-.013	-.060*	.047	.042	.015	.046	.056	.040	1.000	
ประเภทผู้สอบบัญชี (TYAUD)	.459**	.144**	.046	-.026	.294**	.045	.537**	.231**	.181**	.094**	-.223**	-.015	1.000
VIF		1.081	1.009	1.027	1.426	1.072	2.597	1.441	1.723	1.370	1.701	1.031	1.485
N	805												

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตาราง 4.3.5 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson's Correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai รวมทั้งตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ความเสี่ยงของบริษัท การขาดทุนของบริษัท ปีของโรคระบาดโควิด และประเภทของผู้สอบบัญชี พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ระหว่าง 0.000 ถึง 0.782 โดยพบว่าขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมากที่สุด โดยมีค่า $r=0.782$ ตรวจสอบปัญหา Multicollinearity ด้วยค่า Variance Inflation Factor (VIF) ผลการตรวจสอบ (VIF) มีค่าอยู่ระหว่าง 1.009 ถึง 2.597 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 (Faroop et al., 2018) ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์เป็นตัวแปรตัวเดียวกัน จึงไม่ก่อให้เกิด Multicollinearity และสามารถนำไปวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ ได้

โดย

AUDITFEES	= ค่าลอกการิทึมธรรมชาติค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี
ACNO	= จำนวนกรรมการตรวจสอบ
ACI	= ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ
ACE	= ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ
ACM	= จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการ
ACF	= สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง
SIZE	= ค่าลอกการิทึมธรรมชาติขนาดของบริษัท
SUBSIDRS	= ความซับซ้อนของบริษัท
ROA	= ผลตอบแทนของสินทรัพย์รวม
LEV	= ความเสี่ยงของบริษัท
LOSS	= ผลขาดทุนของบริษัท
COVID	= ปีที่มีโควิด
TYAUD	= ประเภทของบริษัทสอบบัญชี
ERROR	= ค่าความผิดพลาด

การทดสอบอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือจำนวนกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ จำนวนครั้งในการประชุมของ

คณะกรรมการตรวจสอบ และสัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง ตัวแปรตาม คือ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และตัวแปรควบคุม ขนาดของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ความเสี่ยงของบริษัท การขาดทุนของบริษัท ปีของโรคระบาดโควิด และประเภทของผู้สอบบัญชี ซึ่งมีสมการดังนี้

$$\text{AUDITFEES} = \beta_0 + \beta_1 \text{ACNO} + \beta_2 \text{ACI} + \beta_3 \text{ACE} + \beta_4 \text{ACM} + \beta_5 \text{ACF} + \beta_6 \text{SIZE} + \beta_7 \text{SUBSIDRS} + \beta_8 \text{ROA} + \beta_9 \text{LEV} + \beta_{10} \text{LOSS} + \beta_{11} \text{COVID} + \beta_{12} \text{TYAUD} + \text{ERROR}$$

ตาราง 4.3.6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai (Model 1)

Model		Unstandardized Coefficients		t	Sig.
		B	Std. Error		
1	(Constant)	20.248	4.221	4.800	.000
	จำนวนกรรมการตรวจสอบ	.242	.134	1.812	.070
	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	-.650	4.209	-.154	.877
	ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ	.250	.219	.935	.350
	จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ	.200	.018	11.373	.000**
	สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง	-.202	.223	-.906	.365
F-Test					26.99**
R Square					.145
Adjusted R Square					.139
*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 **ระดับนัยสำคัญที่ 0.01					

จากตารางที่ 4.3.6 พบว่าจำนวนครั้งที่ประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ด้านจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ และสัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิงไม่พบความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 4.3.7 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการตรวจสอบและค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai (Model 2)

Model	Unstandardized Coefficients		t	Sig.
	B	Std. Error		
1 (Constant)	14.429	2.435	5.926	.000
จำนวนกรรมการตรวจสอบ	-.371	.078	-4.748	.000**
ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	-.544	2.388	-.228	.820
ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ	.025	.124	.206	.839
จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ	-.025	.012	-2.145	.032*
สัดส่วนของกรรมการตรวจสอบผู้หญิง	-.409	.128	-3.187	.001**
ขนาดของบริษัท	.262	.014	18.453	.000**
ความซับซ้อนของบริษัท	.018	.001	17.369	.000**
ผลตอบแทนในสินทรัพย์	-.002	.279	-.007	.994
ความเสี่ยงของบริษัท	.297	.154	1.932	.054
การขาดทุนของบริษัท	.199	.081	2.440	.015*
ปีที่มีโควิด	.002	.057	.29	.977
ประเภทผู้สอบบัญชี	.352	.070	5.040	.000**
F-Test				177.402**
R Square				0.729
Adjusted R Square				0.725
*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 **ระดับนัยสำคัญที่ 0.01				

จากตาราง 4.3.7 ผลการทดสอบอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai พบว่า จำนวนของกรรมการตรวจสอบและสัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง มีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 นอกจากนี้ จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 อย่างไรก็ตามขนาดของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท และประเภทของผู้สอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้านการขาดทุนของบริษัทพบความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

นอกจากนี้จากตาราง 4.3.7 ยังพบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ความเสี่ยงของบริษัท และปีที่มีโควิด ไม่มีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

4.4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่ส่งผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai ระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564 โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai และ เพื่อศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่ความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai จากการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยได้ทดสอบตามสมมติฐาน 5 ข้อ โดยสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

ตาราง 4.4.3 สรุปสมมติฐานการศึกษา

สมมติฐาน	ผลลัพธ์
H1: จำนวนของกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ยอมรับ (-)
H2: ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ปฏิเสธ
H3: ความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ปฏิเสธ
H4: จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ยอมรับ (-)
H5: สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิงมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ยอมรับ (-)

บทที่ 5

บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอ

การศึกษา “อิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีผลต่อค่าธรรมเนียมนิยามการสอบบัญชี ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai และศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมนิยามการสอบบัญชีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai โดยมีคำถามวิจัยและสมมติฐานในการวิจัยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลวิจัย อภิปรายผลประโยชน์ที่ได้รับ รวมถึงให้ข้อเสนอแนะถึงแนวทางการทำวิจัยในอนาคตต่อไป

งานวิจัยนี้ศึกษาตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) จำนวนกรรมการตรวจสอบ 2) ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ 3) ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ 4) จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ 5) สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง ว่ามีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมนิยามการสอบบัญชีหรือไม่ โดยมีตัวแปรควบคุมอีกจำนวน 8 ตัวแปร ได้แก่ ขนาดของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ความเสี่ยงของบริษัท การขาดทุนของบริษัท ปีที่มีการระบาดโควิด ประเภทของผู้สอบบัญชี และประเภทของตลาด

การศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai จำนวนทั้งสิ้น 161 บริษัท ซึ่งไม่รวม บริษัทที่จดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์และประกันภัยเนื่องจากมีลักษณะโครงสร้างเงินทุนที่ต่างจากกลุ่มบริษัทอื่น บริษัทที่รายงานประจำปีสิ้นสุดวันที่นอกเหนือจาก 31 ธันวาคม ของปีนั้น และบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หลังจากปี พ.ศ. 2560 หรือเข้ามาระหว่างปี พ.ศ. 2560 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี งบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2564

จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อสรุปลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ เพื่อศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมนิยามการสอบบัญชีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้มีประเด็นในการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 5.1 บทสรุป และอภิปรายผล
- 5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา
- 5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา
- 5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา

บทสรุปและอภิปรายผลการศึกษาเรื่องอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ของกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานดังนี้

1.ลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai

จำนวนกรรมการตรวจสอบ

จำนวนกรรมการตรวจสอบของกลุ่มบริษัทใน SET100 และกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai ค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่มมีจำนวนเท่ากันคือ 3.13 ซึ่งจำนวนกรรมการตรวจสอบของแต่ละบริษัทอยู่ระหว่าง 3 ถึง 5 คน เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ ที่ระบุว่า คณะกรรมการตรวจสอบควรมีสมาชิกอย่างน้อย 3 คน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริศนา เขาวมาร และคณะ (2561); สมบูรณ์ สารพัด (2547) ที่พบว่าค่าเฉลี่ยของจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบอยู่ที่ 3 คน

ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ

ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ SET100 กรรมการตรวจสอบทุกคนเป็นอิสระ ในส่วนของความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai มีค่าเฉลี่ยที่ 0.99 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริศนา เขาวมาร และคณะ (2561) ที่พบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบสูง ซึ่งนับว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบจากฝ่ายบริหารทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ

ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้ง 2 ตลาดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.33 ซึ่งเป็นไปข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (2553) ที่ได้กำหนดให้ในแต่ละบริษัทต้องมีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินหรือ

บัญชีอย่างน้อย 1 คน เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอบทานความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน สอดคล้องกับสมบรูณ์ สารพัด (2547) ที่พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความชำนาญด้านบัญชีและการเงินของแต่ละบริษัทเฉลี่ย 1 คน ต่อบริษัท

จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ

จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบของกลุ่มบริษัทใน SET100 มีค่าเฉลี่ยที่ 7.52 ครั้ง ในส่วนของกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai มีค่าเฉลี่ยที่ 5.07 ครั้ง ซึ่งมากกว่าข้อกำหนดที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด โดยได้กำหนดไว้ว่าคณะกรรมการตรวจสอบควรมีการประชุมอย่างน้อย 4 ครั้งในแต่ละปีเพื่อพิจารณาเรื่องต่างๆ และปรึกษาหารือเกี่ยวกับข้อปัญหาต่างๆ ของบริษัท สอดคล้องกับงานวิจัยของปริศนา เยาวमार และคณะ (2561) ที่พบว่าการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยที่ 5 ครั้งต่อปี

สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง

สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง ของบริษัทใน SET100 มีค่าน้อยที่สุดคือ 0 คือไม่มีกรรมการตรวจสอบที่เป็นผู้หญิง ค่ามากที่สุดที่ 0.75 ค่าเฉลี่ยที่ 0.19 และสัดส่วนกรรมการผู้หญิงของคณะกรรมการตรวจสอบ ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ mai มีค่าน้อยที่สุดที่ 0 คือไม่มีกรรมการตรวจสอบที่เป็นผู้หญิง ค่ามากที่สุดที่ร้อยละ 1 คือกรรมการตรวจสอบทุกคนเป็นผู้หญิง ค่าเฉลี่ยที่ 0.19

2. ทดสอบลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai

สมมติฐานที่ 1 จำนวนของกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

จากการศึกษาสมมติฐานที่ 1 พบว่าจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี กล่าวคือจำนวนของกรรมการตรวจสอบนั้น มีผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับปริศนา เยาวमारและคณะ (2561) ที่พบว่าจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีจำนวนมาก ทำให้มีการทำงานที่มีความรอบคอบ ครบถ้วนมากขึ้น ผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงในการตรวจสอบต่ำ แสดงค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่ลดลงเนื่องจากค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็น การพิจารณาผลจากการประเมินความเสี่ยงหรือ

ชั่วโมงการปฏิบัติงานสอบบัญชี เช่นเดียวกับ Farooq et al. (2018) ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบจะให้บริการทางการเงินที่เชื่อถือได้ข้อมูลซึ่งช่วยลดความเสี่ยงโดยธรรมชาติของผู้ตรวจสอบบัญชีและส่งผลให้มีความพยายามในการตรวจสอบ เมื่อประเมินความเสี่ยงต่ำทำให้ชั่วโมงการทำงานน้อยลงจึงทำให้ค่าธรรมเนียมของการตรวจสอบลดลง

สมมติฐานที่ 2 ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

จากการศึกษาสมมติฐานที่ 2 พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี กล่าวคือ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี อาจเป็นไปได้ว่าคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai มีความเป็นอิสระสูงถึงร้อยละ 99.96 ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ใช้ในการทดสอบของแต่ละบริษัทมีความแตกต่างกันไม่มากนัก ส่งผลให้ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างมีนัยสำคัญของค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี อย่างไรก็ตามผลการศึกษาในครั้งนี้ขัดแย้งกับ Abbott et al. (2003); Zaman et al. (2011); ปริศนา เยาวมารและคณะ (2561); Farooq et al. (2018) ที่พบว่า หากคณะกรรมการตรวจสอบมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารมาก จะสนับสนุนการทำงานของผู้สอบบัญชีอย่างเต็มที่ และมีความต้องการคุณภาพของรายงานทางการเงินที่สูง ทำให้ค่าธรรมเนียมการตรวจสอบสูงขึ้น

สมมติฐานที่ 3 ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

จากการศึกษาสมมติฐานที่ 3 พบว่า ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบไม่พบความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี กล่าวคือ ถึงแม้ว่ากรรมการตรวจสอบจะสำเร็จการศึกษาด้านการเงินหรือบัญชีก็ไม่ส่งผลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการเงินหรือบัญชี กรรมการตรวจสอบที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านการเงินหรือบัญชีก็สามารถปฏิบัติงานได้ เพียงเข้าใจถึงกระบวนการทำงาน ระบบงานของบริษัทก็สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามผลการศึกษามีความขัดแย้งกับ Abbott et al. (2003), Zaman et al. (2011), ปริศนา เยาวมารและคณะ (2561) ที่พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินหรือบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี เนื่องจากกรรมการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินหรือบัญชีจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับรายงานทางการเงินและมีความต้องการคุณภาพการสอบบัญชีที่มีคุณภาพสูง มีการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับผู้สอบบัญชี

สมมติฐานที่ 4 จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

จากการศึกษาสมมติฐานที่ 4 พบว่าจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่ กล่าวคือจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบเพิ่มทำให้ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีลดลง สอดคล้องกับ Farooq et al. (2018) การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลให้มีความพยายามในการตรวจสอบลดลง การร่วมปรึกษากันกับผู้สอบบัญชีภายนอกบ่อยครั้งเป็นการทำให้การดำเนินงานของผู้สอบบัญชีมีขอบเขตของการตรวจสอบที่น้อยลง ลดความเสี่ยงในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี

อย่างไรก็ตาม Januarti et al. (2020); Zaman et al. (2011) พบว่าจำนวนการประชุมที่จัดโดยคณะกรรมการตรวจสอบมีผลดีต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ผลลัพธ์นี้สามารถอธิบายได้ด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า การประชุมจำนวนมากขึ้นทำให้คณะกรรมการตรวจสอบมีข้อมูลมากขึ้น จึงสามารถปรับปรุงรายงานทางการเงินโดยใช้นักบัญชีที่มีคุณสมบัติเหมาะสมทำให้มีความต้องการคุณภาพของรายงานทางการเงินเพิ่มขึ้นทำให้การกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีเพิ่มขึ้น

สมมติฐานที่ 5 สัดส่วนของกรรมการผู้หญิงในคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

จากการศึกษาสมมติฐานที่ 5 พบว่า สัดส่วนของกรรมการตรวจสอบผู้หญิง มีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี สอดคล้องกับ Alkebeese et al. (2018); Ittonena et al. (2010); Xiang et al. (2015) ที่พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีกรรมการผู้หญิงนั้นทำให้ผลกระทบเชิงลบต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี ซึ่งบ่งบอกได้ว่าการมีอยู่ของคณะกรรมการเพศหญิงช่วยในเรื่องการสื่อสารซึ่งช่วยลดความเสี่ยงในการตรวจสอบที่รับรู้และจำเป็นในการรับรองจากภายนอก อย่างไรก็ตาม Mustapha et al. (2020) พบว่าความหลากหลายทางเพศของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเมื่อสมาชิกเป็นผู้หญิงมักจะมี ความเข้มงวดและถามคำถามทั้งผู้บริหารและผู้ตรวจสอบภายนอกมากกว่าผู้ชาย ขอบเขตการตรวจสอบกว้างขึ้นทำให้เวลาในการตรวจสอบมากขึ้นค่าสอบธรรมเนียมการสอบบัญชีจึงสูงขึ้น

การศึกษาครั้งนี้ นอกจากการทดสอบลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีแล้ว ในการศึกษาครั้งนี้ยังใช้ตัวแปรควบคุมในการศึกษาคือ ขนาดของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ความเสี่ยงของบริษัท การขาดทุนของบริษัท ปีที่มีการระบาดโควิด และประเภทของผู้สอบบัญชี โดยพบว่าขนาดของบริษัท ความซับซ้อนของบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี เนื่องจากขนาดของบริษัทและความซับซ้อนของบริษัทบ่งชี้ถึงปริมาณสินทรัพย์ที่บริษัทมีถึงขนาดของบริษัทและความซับซ้อนของบริษัทมากขึ้นทำให้เพิ่มปริมาณงานของผู้สอบส่งผลต่อ

ค่าธรรมเนียมนิยามการสอบบัญชีเพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับ ปริศนา เยาวมารและคณะ (2561) ที่พบความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ ประเภทของผู้สอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าธรรมเนียมนิยามการสอบบัญชี เนื่องจากการเลือกผู้สอบบัญชีผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big4) มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งผู้สอบบัญชีมีความเชี่ยวชาญสูงในการปฏิบัติงาน

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การศึกษาเรื่องอิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีผลต่อค่าธรรมเนียนิยามการสอบบัญชี บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai แบ่งเป็น 2 ด้านคือ ประโยชน์เชิงทฤษฎี และประโยชน์เชิงการนำไปใช้

5.2.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี อิทธิพลของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีผลต่อค่าธรรมเนียนิยามการสอบบัญชี สามารถทดสอบในเชิงทฤษฎีตัวแทน โดยคณะกรรมการตรวจสอบเป็นตัวแทนภายในของผู้ถือหุ้นและผู้สอบบัญชีถือเป็นตัวแทนภายนอกของผู้ถือหุ้นด้านคณะกรรมการตรวจสอบ ทำหน้าที่สอบทานการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และผู้สอบบัญชีให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระและให้การรับรองที่น่าเชื่อถือซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือลดความขัดแย้งของผู้ถือหุ้นและผู้บริหาร จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่เหมาะสม จำนวนครั้งการประชุมที่เพียงพอ และการปฏิบัติงานร่วมกันของคณะกรรมการที่มีทั้งเพศหญิงและเพศชายทำให้ค่าธรรมเนียนิยามการสอบบัญชีลดลง

5.2.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

จากการศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่ทันสมัยขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งสำหรับการกำหนดคณะกรรมการตรวจสอบที่เหมาะสม รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลวิจัยให้กับผู้ที่ให้ความสนใจในเรื่องลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่ส่งผลต่อค่าธรรมเนียนิยามการสอบบัญชี

5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

1. การศึกษาค้างนี้ใช้เพียงกลุ่มบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 และกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ mai ซึ่งเป็นเพียงกลุ่มบริษัทเพียง 161 บริษัท ข้อมูลอาจไม่ครอบคลุมในลักษณะด้านต่างๆ

2. การศึกษาครั้งนี้ใช้ลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบเพียง 5 ด้าน ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมอาจไม่ครอบคลุมลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในประเทศไทยที่มีบริบทแตกต่างกันออกไป

5.4 ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาในครั้งหน้าควรศึกษา บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ทั้งหมด เนื่องจากทำให้ทราบถึงลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความหลากหลายแตกต่างจากกลุ่มเฉพาะกลุ่มที่เป็น SET100

2. การศึกษาในครั้งหน้าควรศึกษาลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในด้านอื่นๆ เช่น วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบ

บรรณานุกรม

- กมล วานิชถาวรและพิเชษฐ์ โสภางษ์(2562) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์* ปีที่ 6 ฉบับที่ 9 หน้าที่ 4332-4345
- เกรียงไกร บุญเลิศอุทัยและอนวัธน์ ภัคดี(2562)คณะกรรมการตรวจสอบ การศึกษาในต่างประเทศ และความระมัดระวังทางบัญชี *วารสารบริหารธุรกิจ* ปีที่ 42 ฉบับที่ 162 หน้าที่ 1-26
- จันทร์เพ็ญ ธงไชย ปัจจัยที่มีผลต่อค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชี:กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.2551)
- ณัฐวดี กลั่นทรัพย์ ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบและราคาหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 2561)
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2542) *แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ* สืบค้น 15 สิงหาคม 2564, จาก www.set.or.th/dat/content/rule/th/BorJorRor2500_TH.pdf
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2553) *คู่มือคณะกรรมการตรวจสอบ* สืบค้น 15 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.sec.or.th/cgthailand/TH/Documents/Regulation/AChandbook.pdf>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2558) *คุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของ คณะกรรมการตรวจสอบ พ.ศ.2558*.สืบค้น 1 ธันวาคม 2565, จาก https://classic.set.or.th/dat/content/rule/th/BorJor-Ror01-04_11092017_TH.pdf
- ปรีศนา เยาวมาร เนตรดาว ชัยเขตและกมลวรรณ รอดหรีง(2562) ความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบของ คณะกรรมการตรวจสอบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย *วารสารบริหารธุรกิจและบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น* ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 หน้าที่ 54-67
- ภาณุพงษ์ โมกไชยสง (2564) ประสิทธิภาพของต้นทุนตัวแทนกับความสามารถประมาณการกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม* ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 หน้าที่ 50-62

- วฤตดา พิพัฒน์กุล, พัชรนันท์ เพชรเชิดชูและ ศิริเดช คำสุพรหม (2562) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี *วารสารสุทธิปริทัศน์* ปีที่ 34 ฉบับที่ 109 หน้า 230-244
- วฤตดา พิพัฒน์กุล, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจงานนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2562) ศนิพร จันทรสถาพร , ปัจจัยเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกิจการ: มุมมองของผู้ตรวจสอบบัญชีภายใน (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชืมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2546)
- สมบูรณ์ สารพัด , ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบกับรายงานของผู้สอบบัญชี (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชืมหาบัณฑิต พาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2547) สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557) *ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี* สืบค้นจาก <https://www.tfac.or.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2562) *ตลาดรองและองค์กรที่เกี่ยวข้อง* สืบค้นจาก <https://www.sec.or.th/TH/Pages/LawandRegulations/SecondaryMarket.aspx>
- Abbott, L.J., Parker, S., Peters, G.F.& Raghunandan, K. (2003) “The association between audit committee characteristics and audit fees” , *A Journal of Practice & Thory*, Vol. 22No.2, pp.17-32
- Ali, R., Shuhidan, M.S. and Adnan, L.N. (2015), “ Audit committee composition and auditor reporting : A Malaysian case” , *Journal of Applied Environmental and Biological Sciences*, Vol. 4No.1, pp.74-81
- Aldamen, H., Hollindale, J. and Zigelmayr, J.L.(2018), “ Female audit committee member and their influence on audit fees” , *Journal Accounting & Finance* , Vol.58, pp.1-33
- Alkebeese, H.G., Tian, G.L., Usman, M., Siddique, M.A. and Alhebray, A.A. (2020), “Gender diversity in audit committees and audit fee : evidence from China”, *Managerial Auditing Journal* © Emerald Publishing Limited, Vol.
- Cadbury, A. (1992). *Report of the Committee on Financial Aspects of Corporate Governance*, London: Gee and Co.

- Farooq, M.U., Kazim, I., Usman, M. and Latif, I. (2018), "Corporate governance and audit fees: evidence from a developing country", *Pakistan Journal of Commerce and Social Sciences*, Vol. 12No. 1, pp.94-110.
- Ghafran, C. and O'Sullivan, N.(2019), "The impact of audit committee expertise on audit quality: Evidence from UK audit fees" , *The British Accounting Review* Vol. 49No. 6 pp.578-593.
- Harris, K. C., College, U. (2007), "The Association between corporate governance and audit fees" Business and Economics Department Hassan, Y. M. and Naser, K. (2013), "Determinants of audit : Evidence from an emerging economy. international business research, Vol.6No.8 pp.13-25
- Ittonen, K., Miettinen, J. and Vahama, S. (2010), "Does female representation on audit committees affect audit fees?", *Quarterly Journal of Finance and Accounting*, pp. 113-139.
- Jensen, M. C. and Meckling, W. H. (1976), "Theory of the firm: Managerial behavior, Agency Costs and ownership structure" , *Journal of Financial Economics*, Vol.3No.4 , pp.305-360
- Januarti, I. and Wiryaningrum, S.M.(2018), "The effect of size, profitability, risk, complexity, and Independent audit committee on audit fee", *Jurnal Dinamika Akuntansi*, Vol.10No.2,pp.136-145
- Januarti, I., Darsono, D. and Chariri, A. (2020), "The relationship between audit committee effectiveness and audit fees: insights from Indonesia." , *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, Vol. 7No. 7, pp.179-185.
- Mustapha, A., Isiaka, A.O. and Babatunde, K.A. (2020) "Audit Committee Effectiveness and Audit Fee among Listed Deposit Money Banks in Nigeria", *Asian Journal of Economics, Business and Accounting*, Vol.4No.20, pp.1-14.
- Rani, A. (2018), "Audit committee effectiveness: relationship between audit committee characteristics and audit fees and non-audit service fees", *Journal of Commerce and Accounting Research*, Vol. 7No.3, pp.35-44.

- Stewart, J. and Munro, L. (2007) "The Impact of Audit Committee Existence and Audit Committee Meeting Frequency on the External Audit: Perceptions of Australian Auditors", *Journal compilation © Blackwell Publishing* Vol. 11, pp.51-69.
- Xiang, R., Qin, M. and Peterson, C.A. (2015), "Gender diversity of audit committees and audit fees: evidence from Chinese listed companies", *Asian Journal of Finance and Accounting*, Vol. 7No. 2, pp. 239-254.
- Zaman, M., Hudaib, M. and Haniffa, R. (2011), "Corporate governance quality, audit fees and non-audit services fees", *Journal of Business Finance & Accounting*, Vol.38 No.1&2, pp.165-197

ภาคผนวก ก

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม
SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai

ภาคผนวก ก

บริษัทที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มSET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai โดยอยู่ในช่วงระยะเวลาปี พ.ศ. 2560 - 2564 ผู้วิจัยได้ศึกษาทุกกลุ่มอุตสาหกรรมที่อยู่ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 จำนวน 61 บริษัท และตลาดหลักทรัพย์ mai จำนวน 100 บริษัท ซึ่งทั้งนี้ไม่รวมธุรกิจทางการเงินจากจำนวนประชากรข้างต้น โดยแยกอุตสาหกรรมได้ 7 อุตสาหกรรมดังนี้

1.บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100

กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	CBG
2	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	CPF
3	บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	MINT
4	บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	STA
5	บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	TU

กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค 0 บริษัท

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด(มหาชน)	IVL
2	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด(มหาชน)	PTTGC

กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท อมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	AMATA
2	บริษัท เอพี (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	AP
3	บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน)	CK
4	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน)	CPN
5	บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	LH
6	บริษัท ออริจิ้น พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	ORI
7	บริษัท ควอลิตี้เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	QH
8	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด(มหาชน)	SCC
9	บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน)	SPAIL
10	บริษัท ซิโน-ไทย เอ็นจิเนียริงแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด(มหาชน)	STEC
11	บริษัท ทิปก๊อแอสฟัลท์ จำกัด (มหาชน)	TASCO

12 บริษัท ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) WHA

กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)	BANPU
2	บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	BCP
3	บริษัท บีซีจีพี จำกัด (มหาชน)	BCPG
4	บริษัท ซีเค พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	CKP
5	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน)	EA
6	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	EGCO
7	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ESSO
8	บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	GPSC
9	บริษัท กันกุลเอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	GUNKUL
10	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	IRPC
11	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	PTG
12	บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	RATCH
13	บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน)	SPRC
14	บริษัท ซุปเปอร์ เอนเนอจี คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	SUPER
15	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	TOP

กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท บางกอก เซน ฮอสพิทอล จำกัด (มหาชน)	BCH
2	บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด(มหาชน)	BDMS
3	บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)	BEC
4	บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	BEM
5	บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด (มหาชน)	BH
6	บริษัท โรงแรมเซ็นทรัลพลาซา จำกัด (มหาชน)	CENTEL
7	บริษัท โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด (มหาชน)	CHG
8	บริษัท คอมเซเว่น จำกัด (มหาชน)	COM7
9	บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)	CPALL
10	บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	GLOBAL
11	บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	HMPRO
12	บริษัท เมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	MAJOR

13	บริษัท เมก้า ไลฟ์ไชนส์ จำกัด (มหาชน)	MEGA
14	บริษัท แพลน บี มีเดีย จำกัด (มหาชน)	PLANB
15	บริษัท ฟรีเชียส ซิปป์ จำกัด (มหาชน)	PSL
16	บริษัท อาร์ ซี แอล จำกัด (มหาชน)	RCL
17	บริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)	SINGER
18	บริษัท โทรีเซนไทย เอเยนต์ชีส์ จำกัด (มหาชน)	TTA

กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	ADVANC
2	บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	DTAC
3	บริษัท ฟอर्थ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	FORTH
4	บริษัท ฮานา ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	HANA
5	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	INTUCH
6	บริษัท เจ มาร์ท จำกัด (มหาชน)	JMART
7	บริษัท เคซีอี อีเลคโทรนิคส์ จำกัด (มหาชน)	KCE
8	บริษัท ซินเน็ค (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	SYNEX
9	บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	TRUE

2.ตลาดหลักทรัพย์ mai

กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท เอบีโก้ โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	ABICO
2	บริษัท ออฟเตอร์ ยู จำกัด (มหาชน)	AU
3	บริษัท เจซีเค ฮอสพิทอลลิตี จำกัด (มหาชน)	JCKH
4	บริษัท ไทยฮา จำกัด (มหาชน)	KASET
5	บริษัท ที.เอ.ซี. คอนซูเมอร์ จำกัด (มหาชน)	TACC
6	บริษัท ที เอส ฟลาวมิลล์ จำกัด (มหาชน)	TMILL
7	บริษัท เอ็กโซติก ฟู้ด จำกัด (มหาชน)	XO

กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท อัลฟา ดิวิชั่นส์ จำกัด (มหาชน)	ALPHAX
2	บริษัท บีจีที คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	BGT
3	บริษัท อีสต์โคสต์เฟอ์นิเทค จำกัด (มหาชน)	ECF
4	บริษัท อี ฟอ์ แอล เอ็ม จำกัด (มหาชน)	EFORT
5	บริษัท โฮม พอตเทอรี จำกัด (มหาชน)	HPT
6	บริษัท ยูบิลลี่ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน)	JUBILE
7	บริษัท มุ่งพัฒนา อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	MOONG
8	บริษัท นิวพลัสนิติตั้ง จำกัด (มหาชน)	NPK
9	บริษัท เทคโนโลยีคัล จำกัด (มหาชน)	TM

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท บางกอกซีทเม็ททัล จำกัด (มหาชน)	BM
2	บริษัท ช ทวี จำกัด (มหาชน)	CHO
3	บริษัท เซาว์ สตีล อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	CHOW
4	บริษัท ซี.ไอ.กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	CIG
5	บริษัท สาลี คัลเลอร์ จำกัด (มหาชน)	COLOR
6	บริษัท ซีพีอาร์ โกลบ อินดัสเตรียล จำกัด (มหาชน)	CPR
7	บริษัท ฟอ์จูน พาร์ท อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	FPI
8	บริษัท เจตาแบค จำกัด (มหาชน)	GTB
9	บริษัท เค.ซี.เมททอลซีท จำกัด (มหาชน)	KCM

10	บริษัท มัลติแบกซ์ จำกัด (มหาชน)	MBAX
11	บริษัท เอ็น.ดี.รับเบอร์ จำกัด (มหาชน)	NDR
12	บริษัท พรอดดิจี จำกัด (มหาชน)	PDG
13	บริษัท ไฟโอเนียร์ มอเตอร์ จำกัด (มหาชน)	PIMO
14	บริษัท ปัญญาพัฒนาพลาสติก จำกัด (มหาชน)	PJW
15	บริษัท พรพรหมเม็ททอล จำกัด (มหาชน)	PPM
16	บริษัท สาลีอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	SALEE
17	บริษัท ชังโกะ ไดคาซตั้ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	SANKO
18	บริษัท ซีลิก คอร์ป จำกัด (มหาชน)	SELIC
19	บริษัท เซอร์วิวด์ คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	SWC
20	บริษัท ที.เอ็ม.ซี. อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	TMC
21	บริษัท ธีระมงคล อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	TMI
22	บริษัท ยูบิส (เอเชีย) จำกัด (มหาชน)	UBIS
23	บริษัท ยูนิมิต เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	UEC
24	บริษัท ยูเนียน ปีโตรเคมีคอล จำกัด (มหาชน)	UKEM
25	บริษัท ยูเรกา ดีไซน์ จำกัด (มหาชน)	UREKA
26	บริษัท ยัวซ่าแบตเตอรี่ ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)	YUASA

กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท แอสเซท ไฟว์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	A5
2	บริษัท แอร์โรว์ ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)	ARROW
3	บริษัท บิวเดอสมาร์ท จำกัด (มหาชน)	BSM
4	บริษัท บีที เวลธ์ อินด์สตรี้ส์ จำกัด (มหาชน)	BTW
5	บริษัท ชีวาทัย จำกัด (มหาชน)	CHEWA
6	บริษัท ไฮโดรเท็ค จำกัด (มหาชน)	HYDRO
7	บริษัท คิงส์เมน ซี.เอ็ม.ที.ไอ. จำกัด (มหาชน)	K
8	บริษัท เมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	META
9	บริษัท โปรเจค แพลนนิ่ง เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	PPS
10	บริษัท พราว เรียล เอสเตท จำกัด (มหาชน)	PROUD
11	บริษัท พีเอสจี คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	PSG
12	บริษัท เสนา เจ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)	SENAJ
13	บริษัท สมาร์ทคอนกรีต จำกัด (มหาชน)	SMART

14	บริษัท ธนาสิริ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	THANA
กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร		
ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท เพาเวอร์ โซลูชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	PSTC
2	บริษัท ซีออยล์ จำกัด (มหาชน)	SEAOIL
3	บริษัท สยามราช จำกัด (มหาชน)	SR
4	บริษัท สกาย ทาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	STOWER
5	บริษัท ทาคูนิ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	TAKUNI
6	บริษัท ทีพีซี เพาเวอร์โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	TPCH
7	บริษัท ถิรไทย จำกัด (มหาชน)	TRT
8	บริษัท ยูนิค ไมนิ่ง เซอร์วิสเซส จำกัด (มหาชน)	UMS
9	บริษัท ยูไนเต็ด เพาเวอร์ ออฟ เอเชีย จำกัด (มหาชน)	UPA
กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ		
ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท อัครีปรากการ จำกัด (มหาชน)	AKP
2	บริษัท อามา มารีน จำกัด (มหาชน)	AMA
3	บริษัท เออาร์ไอพี จำกัด (มหาชน)	ARIP
4	บริษัท เอทีพี 30 จำกัด (มหาชน)	ATP30
5	บริษัท สหการประมูล จำกัด (มหาชน)	AUCT
6	บริษัท บีซิเนส ออนไลน์ จำกัด (มหาชน)	BOL
7	บริษัท ซีเอ็มโอ จำกัด (มหาชน)	CMO
8	บริษัท ดีวี8 จำกัด (มหาชน)	DV8
9	บริษัท ฟอรัท สมาร์ท เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	FSMART
10	บริษัท ฟิลเตอร์ วิชั่น จำกัด (มหาชน)	FVC
11	บริษัท หาญ เอ็นจิเนียริง โซลูชั่นส์ จำกัด (มหาชน)	HARN
12	บริษัท เฮลท์ เอ็มไพร์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	HEMP
13	บริษัท มาสเตอร์คูล อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	KOOL
14	บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน)	LDC
15	บริษัท มอร์ รีเทิร์น จำกัด (มหาชน)	MORE
16	บริษัท เนชั่น บรอดแคสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	NBC
17	บริษัท เอ็นซีแอล อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล โลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน)	NCL
18	บริษัท นิวส์ เน็ตเวิร์ค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	NEWS

19	บริษัท เนชั่น อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)	NINE
20	บริษัท วันทิวัน คอนแทคส์ จำกัด (มหาชน)	OTO
21	บริษัท ผลชัยญะ จำกัด (มหาชน)	PHOL
22	บริษัท ควอลิตี้เทค จำกัด (มหาชน)	QLT
23	บริษัท ท่าเรือราชาเฟอร์รี่ จำกัด (มหาชน)	RP
24	บริษัท สยามเวลเนสกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	SPA
25	บริษัท ไทย เอ็น ดี ที จำกัด (มหาชน)	TNDT
26	บริษัท ธนพิริยะ จำกัด (มหาชน)	TNP
27	บริษัท ทีวีดี โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	TVDH
28	บริษัท ทีวี รัมเดอ์ จำกัด (มหาชน)	TVT
29	บริษัท วินเนอร์กรุ๊ป เอ็นเตอร์ไพรซ์ จำกัด (มหาชน)	WINNER

กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ตัวย่อบริษัท
1	บริษัท โคแมนซี่ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	COMAN
2	บริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล รีเสิร์ช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	IRCP
3	บริษัท เน็ตเบย์ จำกัด (มหาชน)	NETBAY
4	บริษัท แพลนเน็ต คอมมิวนิเคชั่น เอเชีย จำกัด (มหาชน)	PLANET
5	บริษัท ไชแมท เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	SIMAT
6	บริษัท เอส พี วี ไอ จำกัด (มหาชน)	SPVI

ภาคผนวก ข
แบบเก็บข้อมูล

ภาคผนวก ข

แบบเก็บข้อมูลที่ใช้การศึกษาในครั้งนี้คือแบบเก็บข้อมูลแบบทฤษฎีภูมิ ซึ่งได้มาจากการรวบรวม ข้อมูลต่างๆของบริษัทที่อาจจะแสดงถึงลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีอิทธิพลต่อค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของแต่ละบริษัทในที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET100 และตลาดหลักทรัพย์ mai

ส่วนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท

ชื่อบริษัท.....ชื่อย่อของบริษัท.....

ส่วนที่ 2: ลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ประจำปี				
		2560	2561	2562	2563	2564
ลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ						
	1. จำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบ					
	2. ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ					
	3. ความรู้ด้านการเงินหรือบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบ					
	4. จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ					
	5. สัดส่วนกรรมการตรวจสอบผู้หญิง					
	6. ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี					
ข้อมูลของกิจการ						
	7. ขนาดของกิจการ					
	8. ความซับซ้อนของกิจการ					
	9. ผลตอบแทนในสินทรัพย์					
	10. ความเสี่ยงของบริษัท					
	11. ผลขาดทุนของบริษัท					
	12. ปีที่มีการระบาดของโควิด					
	13. ประเภทผู้สอบบัญชี					
	14. ประเภทตลาด					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวสุภาพร พรมจุล	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	6410521714	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
บัญชีบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2559

-